
**MEKSIKOLAISHENKISTEN PAINOKUOSIEN
SUUNNITTELU RAVINTOLATEKSTILEIHIN**

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Muotoilun koulutusohjelma

Visamäki, kevät 2013

Hanna-Pauliina Linnero

HÄMEENLINNA

Muotoilun koulutusohjelma

Tekstiilin suuntautumisvaihtoehto

Tekijä	Hanna-Pauliina Linnero	Vuosi 2013
Työn nimi	Meksikolaishenkisten painokuosien suunnittelu ravintolatekstiileihin	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön aiheena on painokuosien suunnittelu ravintolatekstiileihin meksikolaishenkiseen ravintolaan. Toimeksiantajana painokuosien suunnittelulle on Fiesta ravintolat Oy, joka harjoittaa tex-mex tyylistä ruokaravintolatoimintaa Suomessa. Kuosisuunnittelun visuaalisen ilmeen lähtökohtina ovat meksikolainen tyyli ja ravintolaympäristöön sopivat painokuosit. Opinnäytetyössä perehdytään tekstiilien painokuosimalliston suunnittelun eri vaiheisiin ja kerrotaan, millaisia asioita tulee ottaa huomioon kun suunnitellaan tekstiilien painokuoseja toimeksiantajalle. Fiesta-ravintoloiden yhteyshenkilönä toiminut Kari Raatikainen voi tulevaisuudessa teettää painetut ravintolan tekstiilit valmiiksi suunnitelluilla painokuoseilla.

Aineistoa kerättiin kuosin suunnittelusta, meksikolaisesta tyylistä ja ravintolatekstiilien vaatimuksista havainnoimalla, haastattelemalla sekä kirjallisuudesta. Työssä selvitetään, millainen palosuojaus ravintolatekstiileillä on oltava ja millaiset tekstiilimateriaalit helppohoitoisuuden kannalta ovat sopivia ravintolaympäristön tekstiilituotteisiin.

Opinnäytetyön painokuosien suunnittelun tuloksena Fiesta ravintolat Oy valitsi kuusi painokuosia, joista syntyi Meksiko-niminen kuosimallisto. Painokuosien lisäksi tuotoksena saatiin mallinnuskuvat ravintolan tekstiilituotteista, joissa painokuoseja voitaisiin käyttää. Mallinnuskuvat tuotteista sekä selvitys julkisen tilan tekstiilien paloturvallisuudesta ja helppohoitosisista materiaaleista toimivat apuvälineenä toimeksiantajalle. Painokuosien suunnittelusta ravintolan tekstiileihin muodostui työn tekijälle mielenkiintoinen opinnäytetyön aihe ja yhteistyö Fiesta ravintolat Oy:n kanssa jatkuu opinnäytetyön valmistuttuakin.

Avainsanat Tekstiili, kuosi, kuosisuunnittelu, julkisen tilan tekstiili, paloturvallisuus

Sivut 49 s. + liitteet 1 s.

HÄMEENLINNA
Degree Programme in Design
Textile Option

Author Hanna-Pauliina Linnero **Year** 2013
Subject of Bachelor's thesis Patterns Design to a Mexican Style Restaurant

ABSTRACT

The purpose of the thesis was to design patterns to restaurant textiles for Fiesta ravintolat Oy, which have tex-mex style restaurants in Finland. The visual style on the pattern design was based on the Mexican style and the restaurant environment. This thesis focuses on the various steps of the textile pattern collection design and explains what factors should be taken into account when designing textile printing patterns to the client. Fiesta ravintolat Oy's contact person Kari Raatikainen may outsource the manufacture of the printed textiles in the future.

The research methods were observation and interviews, as well as written and electronic sources. Background information was collected on pattern design, Mexican style, and requirements of restaurant textiles. The thesis also studies what kind of fire protection restaurant textiles should have, and what types of textile materials are suitable for the easy maintenance of a restaurant environment.

As a result of the textile pattern design Fiesta ravintolat Oy selected six textile patterns, which formed a collection called Mexico. The outcome also included modeling pictures of the restaurant textile products, which could be used for printing patterns. The modeling pictures of the products, as well as the information on the safety of public space textiles and easy-to-use materials acts as an aid to the client. Pattern designing for restaurant textiles became an interesting theme to study for the author and the cooperation with Fiesta ravintolat Oy will continue even after the thesis process.

Keywords Textiles, pattern, pattern design, restaurant environment, fire protection

Pages 49 p. + appendices 1 p.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
1.1	Aiheenvalinta ja taustat	1
1.2	Tavoitteet ja aiheenrajaus	2
1.3	Tiedonhankinta.....	2
1.4	Viitekehys.....	3
2	TOIMEKSIANTAJANA FIESTA RAVINTOLAT OY	4
2.1	Fiesta ravintolat Oy:n ravintoloiden sisustus	4
2.2	Toimeksianto.....	7
3	MEKSIKOLAISUUS TYYLILLISENÄ INSPIRAATIONA	8
3.1	Värit.....	8
3.2	Kuosit, symbolit ja muotokieli	9
4	PAINOKUOSIEN SUUNNITTELU	11
4.1	Luonnostelu	11
4.2	Sommittelu ja rytmi.....	19
4.3	Värien suunnittelu	20
5	KUVALLINEN KYSELY RAVINTOLAN ASIAKKAILLE.....	22
5.1	Kyselyn tulokset.....	22
5.2	Kyselyn tulosten yhteenveto	24
6	VALMIIT PAINOKUOSIT	25
6.1	Laakapaino	38
6.2	Digitaalipaino	38
7	MALLINTAMINEN	39
7.1	Tarjoilijan esiliina	39
7.2	Verhot.....	40
7.3	Kaitaliina	42
8	RAVINTOLAYMPÄRISTÖN TEKSTIILIEN VAATIMUKSET	44
8.1	Paloturvallisuus	44
8.2	Helppohoitaisuus.....	45
8.3	Tekstiilimateriaalin valinta.....	45
9	ARVIOINTI	47
9.1	Oma arviointi ja pohdinta.....	47
9.2	Toimeksiantajan palaute.....	48
	LÄHTEET	49
	KIRJALLISUUS	49

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aiheena on painokuosien suunnittelu ravintolatekstiileihin meksikolaishenkiseen ravintolaan. Toimeksiantajana painokuosien suunnittelulle on Fiesta ravintolat Oy, joka harjoittaa tex-mex tyylistä ruokaravintolatoimintaa Suomessa. Kuosisuunnittelun visuaalisen ilmeen lähtökohtina ovat meksikolainen tyyli ja ravintolaympäristöön sopivat painokuosit. Opinnäytetyössä perehdytään tekstiilien painokuosimalliston suunnittelun eri vaiheisiin ja kerrotaan millaisia asioita tulee ottaa huomioon kun suunnitellaan tekstiilien painokuoseja toimeksiantajalle.

Painokuosimalliston suunnittelun lähtökohtina on suunnitella kuoseja, jotka toimivat ravintolaympäristössä. Painokuosien tulee sopia ruokaravintolan meksikolaiseen henkeen, väreihin ja muotokieleen. Kuosimalliston kuosien tulisi olla yhteensopivia ja niiden tulisi muodostaa keskenään yhtenäinen kokonaisuus, jota olisi myös helppo yhdistellä ravintolan tiloissa eri tavoin. Ravintolaan suunniteltavia painokuoseja voitaisiin käyttää esimerkiksi ravintolan salin sisustuksessa käytettävissä tekstiileissä, työntekijöiden työasuissa tai keittiön tekstiileissä.

Opinnäytetyön tutkimuksellisessa osuudessa selvitetään, millaisia vaatimuksia tekstiileillä on ravintolaympäristössä. Selvitän, millainen palosuojaus ravintolatekstiileillä on oltava ja millaiset tekstiilimateriaalit helppohoitoisuuden kannalta ovat sopivia ravintolaympäristöön. Sen lisäksi perehdyn meksikolaisuuteen, symboliikkaan, muotokieleen ja väreihin, jotka toimivat tyyllillisenä inspiraation lähteenä. Meksikolaisuutta tyyllillisenä inspiraation lähteenä työssä hyödynnän poimimalla vaikutteita perinteisistä meksikolaisista tekstiileistä sekä meksikolaisesta tyylistä ja soveltan niitä suomalaisen ravintolan tekstiileihin sekä omaan tyyliini kuosien suunnittelussa.

1.1 Aiheenvalinta ja taustat

Opinnäytetyön aiheen valintaan vaikutti oma kiinnostus tekstiilien painokuosien suunnitteluun ja etenkin ravintolatekstiilien kuosien suunnitteluun, koska tulevaisuudessa ravintolatekstiilien suunnittelusta saattaa löytyä muotoilualan työtehtäviä.

Meksikolainen teema ravintolatekstiileihin muodostui syksyllä 2012 suorittamani työharjoittelun kautta. Olin työharjoittelussa meksikolaisessa Pancho Villa-ravintolassa, jossa työnantajanani toimi Fiesta ravintolat Oy. Tehtävinäni oli sisustuksen ja seinämaalausten suunnittelua ja niiden toteuttaminen avattavaan uuteen ravintolaan. Työharjoitteluni ohjaaja Kari Raatikainen sai idean ravintolatekstiilien kuosien suunnittelusta jo työharjoittelun aikana, mutta harjoittelun aikataulu ei syksyllä riittänyt tekstiilien kuosien suunnitteluun sisustuksen somistamisen ja seinämaalausten maalaamisen lisäksi. Silloin minulle syntyi idea tehdä opinnäytetyö ravintolatekstiilien painokuosien suunnittelusta Fiesta ravintolat Oy:lle. Painokuosien suunnittelu toimeksiantajalle ei ollut minulle entuudestaan tuttua,

joten toivoin oppivani työn aikana uutta ammattitaitoa painokuosien suunnittelusta, projektityöskentelytaitoja toimeksiantajan kanssa toimittaessa sekä parantavani työllistymismahdollisuuksiani.

1.2 Tavoitteet ja aiheenrajaus

Opinnäytetyön yhtenä tavoitteena on suunnitella meksikolaishenkinen kuosimallisto, jota Fiesta ravintolat Oy voi hyödyntää ja käyttää tämän hetken ja tulevaisuuden tarpeidensa mukaisesti meksikolaisissa ravintoloissa erilaisissa ravintolan tekstiileissä, niin salin kuin keittiönkin tekstiileissä sekä työntekijöiden työasuissa. Kuosimalliston painokuosien ja väri vaihtoehtojen määrä tulisi selkenemään työn edetessä toimeksiantajan toiveiden ja tarpeiden mukaisesti. Tavoitteenani on suunnitella ravintolatekstiilien kuosimallisto, joka on tyyliiltään, väreiltään ja hengeltään yhteensopiva ja yhtenäinen kokonaisuus, joka toimii ravintolaympäristössä.

Kuosiensuunnittelun lisäksi tavoitteena on painokuosien mallintaminen erilaisiin ravintolaympäristön tekstiilituotteisiin. Mallit toimivat esimerkiksi toimeksiantajalle, missä ravintolan tekstiileissä painokuseja olisi tulevaisuudessa mahdollista hyödyntää. Tavoitteena on siis myös, että Fiesta ravintoloiden yhteyshenkilön Kari Raatikaisen on mahdollista tulevaisuudessa teettää painettuja ravintolatekstiilejä suunnittelemani kuoseilla. Painokuosien teettämistä varten selvitän millä painomenetelmällä Raatikaisen olisi taloudellisesti ja lisäksi hyvän lopputuloksen aikaan saamiseksi hyvä keino teettää painokusit kankaalle. Lisäksi selvitän julkisen tilan ja ravintolaympäristön tekstiilien erityisvaatimukset paloturvallisuudesta ja materiaalien helppohoitoisuudesta. Annan toimeksiantajalle ehdotuksen siitä millainen tekstiilimateriaali sopisi parhaiten ravintolaan ja millaisia suojauksia, käsittelyjä ja viimeistyksiä tekstiileille tulisi tehdä, jotta ne olisivat paloturvallisia ja helppohoitoisia.

Tavoitteena on kuvata koko toimintaprosessi kuosiensuunnittelusta ja niiden mallintamisesta erilaisiin ravintolan tekstiilituotteisiin; verhot, työntekijöiden työasut ja kaitaliinat. Työhön ei kuulu kuosien painaminen eikä tekstiilituotteiden suunnittelu, joihin kuosit tulisivat.

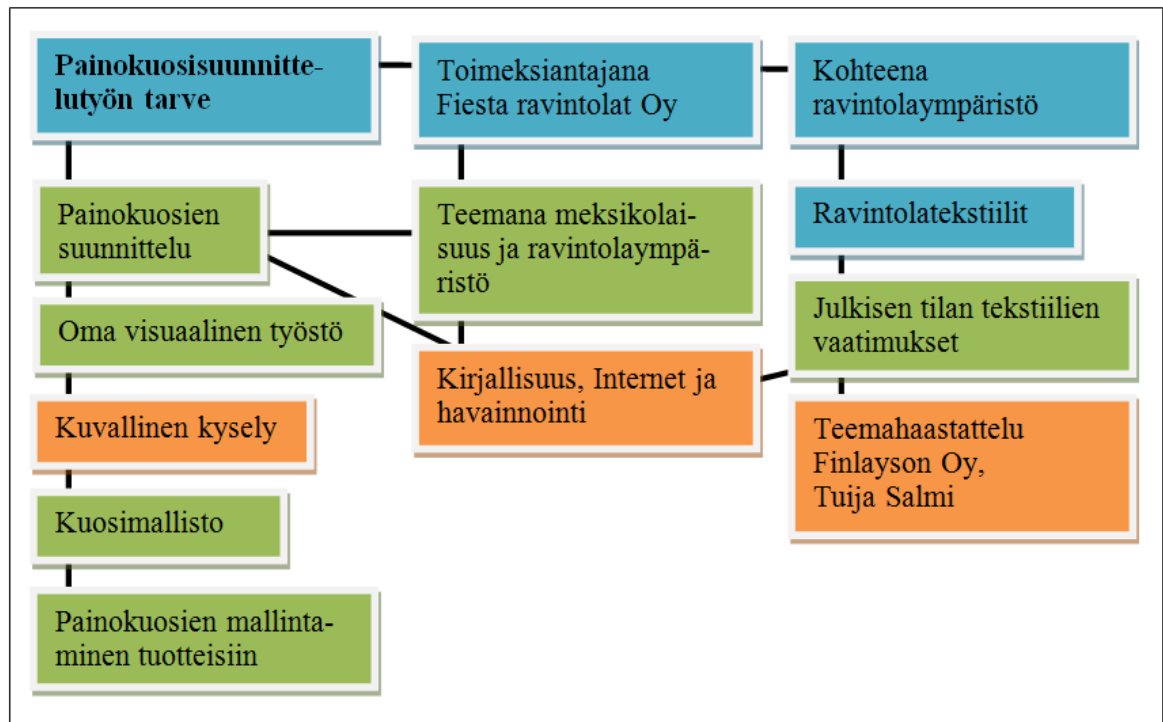
1.3 Tiedonhankinta

Kuosimalliston suunnittelussa visuaalisena lähtökohtana olivat meksikolaishenkinen tyyli ja ravintolaympäristö, joista hankin tyyllillistä inspiraatiota sekä tietoa kirjallisuudesta, itse havainnoimalla, sisustuslehdistä sekä internetistä. Kuvallisella kyselyllä ravintolan asiakkaille ravintolatekstiilien kuosiehdotuksista hankin tietoa ravintolan asiakkaiden väri- ja kuosi mieltymyksistä ravintolaympäristössä. Lisäksi hyödynnän työharjoittelun aikana opittua tietoa ja omaa havainnointiani Fiesta ravintoloiden toiminnasta ja ravintolaympäristön sisustustekstiilien vaatimuksista ja tyylistä.

Tietoa ravintolaympäristön tekstiilimateriaalien vaatimuksista etsitään kirjallisuudesta sekä teemahaastattelulla julkisen tilan tekstiileistä valmistajan näkökulmasta Finlaysonin projektityöryhmän johtajalle Tuija Salmelle.

1.4 Viitekehys

Viitekehys kuvaa opinnäytetyön etenemistä ja projektin vaiheita. Siniset laatikot kuvaavat toimeksiantajaa eli Fiesta ravintolat Oy:tä ja tarvetta ravintolatekstiilien kuosien suunnitteluun meksikolaiseen ravintolaan. Oranssit laatikot kuvaavat tiedonhankintamenetelmiä, jotka liittyvät kuosinsuunnittelutyöhön sekä julkisen tilan tekstiilimateriaalien vaatimusten selvittämiseen ja vihreät laatikot kuvaavat opinnäytetyöntekijää ja työvaiheita. Viivat laatikoiden välillä kuvaavat opinnäytetyön työvaiheiden kulkua. Sen lisäksi viivat osoittavat, mitä tiedonhankintamenetelmiä käytetään missäkin työvaiheessa.

Kuva 1. Viitekehys, joka kuvaa opinnäytetyön toimeksiantajaa, tiedonhankintamenetelmiä ja työvaiheiden kulkua.

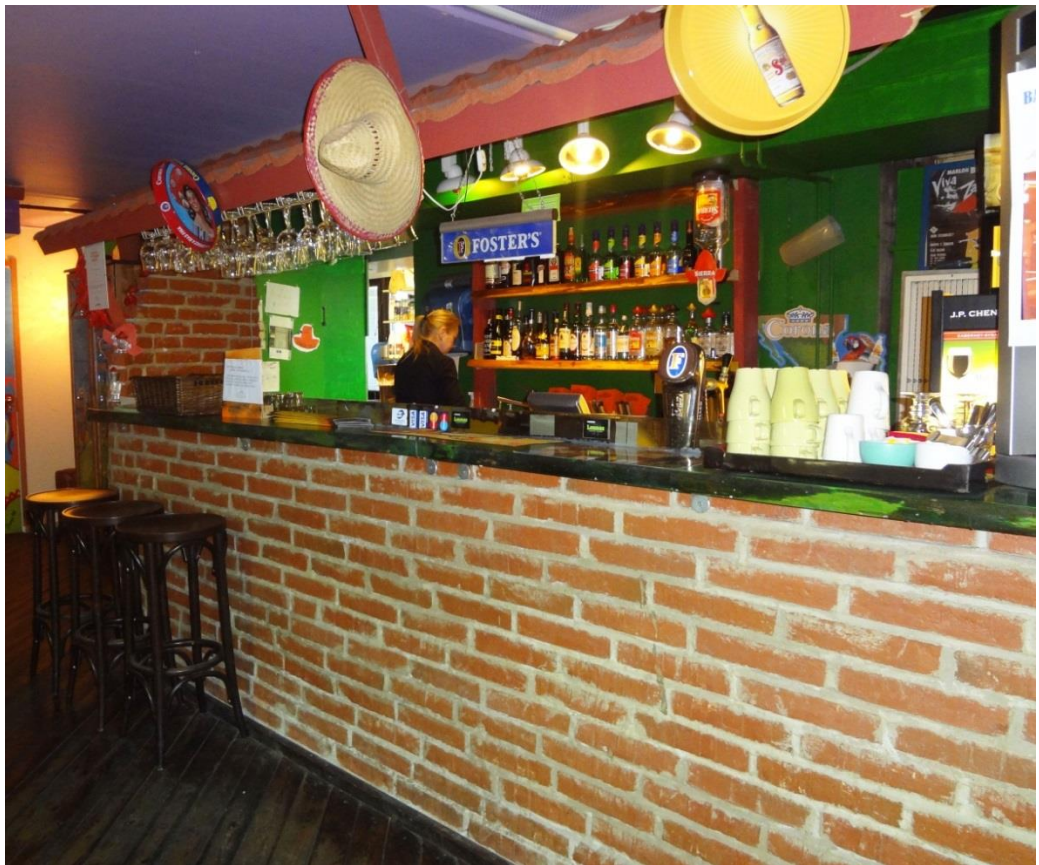
2 TOIMEKSIANTAJANA FIESTA RAVINTOLAT OY

Fiesta Ravintolat Oy on perustettu vuonna 2011 Hämeenlinnassa ja se harjoittaa tex-mex tyylistä ravintolatoimintaa eli se tarjoaa asiakkailleen tekasilais-meksikolaista ruokaa. Yhtiöllä on työntekijöitä noin kaksikymmentä. Toimipaikkoja ovat Hämeenlinnan Pancho Villa-ravintola, joka on perustettu 2001 ja Hyvinkään Pancho Villa, joka on perustettu 2012 syksyllä uuteen kauppakeskus Willaan. Niiden lisäksi tulevaan Hämeenlinnan moottoritien katteeseen on varattu toimitilat uudelle ravintolalle, joka tullaan avaamaan vuonna 2014.

Fiesta ravintolat Oy:n meksikolaisten ruokaravintoloiden asiakaskohderyhmä on laaja. Kohderyhmään kuuluu lapsiperheet, kaikenikäiset asiakkaat niin viikonloppuisin kuin viikollakin ja lähipiirin työpaikkojen henkilöstöt, mutta erityisesti kaikki meksikolaisesta ruokakulttuurista kiinnostuneet ihmiset.

2.1 Fiesta ravintolat Oy:n ravintoloiden sisustus

Fiesta ravintolat Oy:n Pancho Villa ruokaravintolat Hämeenlinnassa ja Hyvinkäällä ovat tyyliään ja hengeltään meksikolaisia. Ravintolat on sisustettu lämpimän kodikkaasti ja värikkäästi. Sisustus heijastaa lämminhenkistä ja elämyksellistä meksikolaista teemaa, joka luo hyvän ilmapiirin sekä asiakkaille että henkilökunnalle. Ravintoloiden sisutuksessa on käytetty runsaasti värikkäitä meksikolaisia seinätekstiilejä, sisustushuopia, ponchoja ja sombreroja. Ravintoloissa on myös panostettu somistukseen yksityiskohtaisilla ja mielenkiintoisilla meksikolaisilla esineillä, joita on aseteltu ympäri ravintoloiden tiloja. Lisäksi suuressa osassa sisustusta ja loosien rakenteissa on käytetty puuta, joka on karkeasti ja pelkistetysti käsiteltyä. Lattiapinnat ovat myös puuta molemmissa ravintoloissa. Luonnonläheiset materiaalit huonekaluissa ja rakenteissa ovatkin yksi meksikolaisen sisustustyylin tunnistettavista piirteistä. Seinä- ja kattopintoja elävöittävät meksikolaistyylliset kirkkaat värit sekä talonpoikaistyylliset maalatut koriste- ja kuviomaalaukset, joissa kuvioaiheina on meksikolaishenkisiä kukkia, köynnöksiä ja sahalaitakuvioita. Kuvissa 2-5. on kuvattuna Fiesta ravintolat Oy:n Hämeenlinnan ja Hyvinkään Pacho Villa ravintoloiden sisutustyyliä.

Kuva 2. Pancho Villa-ravintola, Hämeenlinna

Kuva 3. Pancho Villa-ravintola, Hämeenlinna

Kuva 4. Pancho Villa-ravintola, Hyvinkää

Kuva 5. Pancho Villa-ravintola, Hyvinkää

2.2 Toimeksianto

Suoritin työharjoittelun syksyllä 2012 Fiesta ravintolat Oy:llä, jonka kautta opinnäytetyön aihe muodostui. Työharjoitteluohjaajani Kari Raatikainen sai idean ravintolatekstiilien painokuosien suunnittelusta jo työharjoittelun aikana, mutta aikatauluun ei vielä syksyllä työharjoittelussa sopinut aikaa vievä painokuosien suunnittelutyö. Työharjoittelun jälkeen loppusyksystä otin yhteyttä työharjoittelun yhteyshenkilöni Kari Raatikaiseen ja ehdotin hänelle yhteistyönä tehtävää opinnäytetyöprojektia, jossa suunnittelisin Fiesta ravintoloille heidän tarpeidensa mukaisia ravintolatekstiilien painokuoseja. Raatikainen kiinnostui yhteistyöstä ja antoi minulle melko vapaat kädet kuosien suunnitteluun.

Toiveita painokuoseista oli, että ne sopisivat meksikolaisen ravintolan erilaisiin tekstiileihin salin ja keittiö puolella sekä mahdollisesti olisivat käytettävissä myös työntekijöiden työasuissa. Raatikainen toivoi ravintolatekstiilien painokuosien olevan ravintoloiden meksikolaiseen henkeen sopivia ja värikkäitä. Sovimme tapaavamme opinnäytetyöni edetessä ajan kohtina, jolloin tarvitsisin toimeksiantajan mielipiteitä ja ohjeita painokuosien suunnittelun etenemiseksi.

3 MEKSIKOLAISUUS TYYLILLISENÄ INSPIRAATIONA

Etsin tyyllistä inspiraatiota painokuoseihin teeman ja meksikolaisen ravintolan hengen mukaisesti meksikolaisuudesta. Löysin tyyllistä inspiraatiota Meksiko-aiheisesta kirjallisuudesta, matkailulehdistä, meksikolaisista ravintoloista ja internetistä. Meksikolainen teema painokuosien suunnitteluun tuntui upean runsaalta ja laajalta aihealueelta. Teemaan kuului todella paljon osa-alueita; rohkeat värit, laaja symboliikka, omaperäinen tekstiilien kuviointi, inspiroiva kuviomaailma, meksikolainen ruoka, kukoistava luonto ja eksoottiset eläimet. Meksikolaisen teeman pohjalta oli helppo lähteä suunnittelemaan ja luonnostelevaan painokuosien kuviointeja, koska inspiroiva ja laaja aihe antoi paljon ideoita ja päästi luovuuden valloilleen.

3.1 Värit

Värit ovat meksikolaishenkisen tyyli suunnan yksi tärkeimmistä tunnistettavista piirteistä. Meksikolainen ilme syntyykin värien osalta yhdistämällä rohkeasti useita eri värejä. Värit meksikolaisessa tyyliässä ovat syvän täyteläisiä, kirkkaita ja eksoottisia, mutta kirkkaiden värien lisäksi käytetään myös alkuperäisiä meksikolaisia luonnollisia ja luonnonläheisiä värejä. Omaperäistä värien yhdistelyä meksikolaisessa tyyliässä on esimerkiksi silmään pistävien neonvärien sekä luonnonläheisten orgaanisten värien yhdisteleminen. Tekstiilien painokuoseissa ja kudotuissa kankaissa käytetään kirkkaita ja täyteläisiä värejä, joissa valkoista käytetään usein korostusvärinä, päinvastoin kuin skandinaavisessa tyyliässä. Värikkäät meksikolaiset tekstiilit toimivat yhtenä inspiraation lähteenä, ja niistä kaksi on esitetty kuvissa 6. ja 7.

Kuva 6. Yksityiskohta värikkästä meksikolaisesta vaatteesta. (Kuvallähde: Sayer 2002,77).

Kuva 7. Yksityiskohta kudotun meksikolaisen vaatteen väreistä. (Kuvälähde: Sayer 2002, 75).

3.2 Kuosit, symbolit ja muotokieli

Meksikolaisissa kuoseissa sekä tekstiilien ja sisustuksen koristelussa näkyy usein geometrisia muotoja, siksak-kuviointia, sahalaitaa, kierteitä, raitoja, ympyröitä, rasteja, kolmioita ja toistuvia kuvioita. Värikkäät raidalliset kankaat ovat usein käsinkudottuja puuvilla- tai villakankaita.

Brodeerattujen, kirjailtujen ja painettujen meksikolaisten tekstiilien kuvioinnissa on usein kuvattuna uskonnollisia kuva-aiheita ja eläinmaailmaa, kuten apinoita, jaguaareja, jäniksiä, peuroja, koiria, oravia ja kettuja. Myös matelijat, merenelävät ja hyönteiset, kuten skorpionit, käärmeet ja sammakot ovat suosittuja kuvioaiheita. Lintuaiheet, kotkat, kolibrit ja kaksipäiset linnut kuvioinnissa ovat myös todella suosittuja kaikkialla Meksikossa. Luontoaiheista kukat, ruusut ja kasvien lehdet koristelevat monia meksikolaisia kankaita. Kukat, joissa on kahdeksan terälehteä, ovat erityisen suosittuja kuvioaiheita. Kukkien lisäksi kasvillisuuteen liittyviä aiheita ovat lehdet, kaktukset ja erilaiset vihannekset. Lisäksi kukkavaasit ja kannut, joita usein ympäröivät eksoottiset linnut, ovat myös yleinen teema. Kuvissa 8. ja 9. näkyy perinteisten meksikolaisten tekstiilien suosittuja kasvi- ja eläinaiheisia kuvioiteja.

Kuva 8. Perinteisen meksikolaisen päiväpeitteen kuviointia. (Kuvälähde: Sayer 2002, 28).

Kuva 9. Yksityiskohta kirjoitun meksikolaisen kankaan kuvioinnista. (Kuvälähde: Sayer 2002, 34).

4 PAINOKUOSIEN SUUNNITTELU

Aloitin tekstiilien painokuosien suunnittelun saatuaani runsaasti tyyllistä inspiraatiota meksikolaisuudesta ja meksikolaisesta tyylistä huolellisen pohjatyon eli researchin avulla. Suunnittelun lähtökohtina olivat Fiesta ravintoloiden toimeksiannon toiveet, aurinkoinen meksikolainen teema, ravintolaympäristö sekä omat taitoni kuosisuunnittelijana.

Painokuosien suunnittelussa tuli meksikolaishenkisen teeman lisäksi ottaa huomioon teeman ja julkisen tilan ajattomien kuosien yhteen sovittaminen. Julkisten tilojen tekstiilien käyttöikä on pidempi kuin kodintekstiilien, joten niiden tulee olla kuoseiltaan ja väreiltään ajattomia ja pitkäikäisiä. Kuosien suunnittelun tavoitteena oli saada aikaan yhtenäinen ja eri tavoin yhdisteltävä painokuosimallisto ruokaravintolan tekstiileihin. Pyrin saamaan painokuoseista yhtenäisen kokonaisuuden suunnittelemalla niistä hengeltään, värimaailmaltaan, kuvioiltaan ja tyyliltään ehjän kokonaisuuden. Painokuosien värivalinnoissa muodostin Fiesta-ravintoloiden liikeidean mukaisen halutun lämminhenkisen ja värikkään tunnelman kuoseihin. Otin värivalinnoissa huomioon myös työn edetessä myöhemmin teettämäni kuvallisen kyselyn vastaukset ravintolan asiakkaiden värimielityksistä.

4.1 Luonnostelu

Meksikolaisessa tyyllissä minua inspiroivat eniten vahvat ja täyteläiset värit, aurinkoinen energisyys, toistuvat kuviot, luontoaiheet, kukat ja ravintola ympäristöön liittyen meksikolainen ruoka, juomat ja hedelmät. Näiden aiheiden pohjalta aloitin painokuosien luonnostelun ja suunnittelun piirtämällä, maalaamalla, valokuvaamalla ja tietokoneohjelmia apuna käyttäen. Sekatekniikoilla piirrettyjä ja maalattuja luonnoksia on kuvassa 10. Luonnosteluvaiheessa lähestyin meksikolaista teemaa rennosti tutkimalla aiheita monista näkökulmista piirtämällä konkreettisia objekteja sekä mielikuvituksen tuottamaa tunnelmaa meksikolaisuudesta.

Painokuosiluonnosten pohjalta alkoi hiljalleen muodostua melko selkeästi kolme kuositeemaa; kaktukset, kukat sekä ruoka ja hedelmät. Päätin jatkaa luonnostelua näiden kolmen teeman ympärillä. Tässä vaiheessa olikin hyvä rajata meksikolaisuutta tyyllisenä inspiraation lähteenä, koska teema oli aihealueiltaan kovin laaja. Painokuosien suunnittelu jatkui mustavalkoisten luonnoksien piirtämisellä, mustavalkoisia luonnoksia on esitettyinä kuvassa 11.

Kuva 10. Luonnosteluvaiheen ensimmäisiä luonnoksia

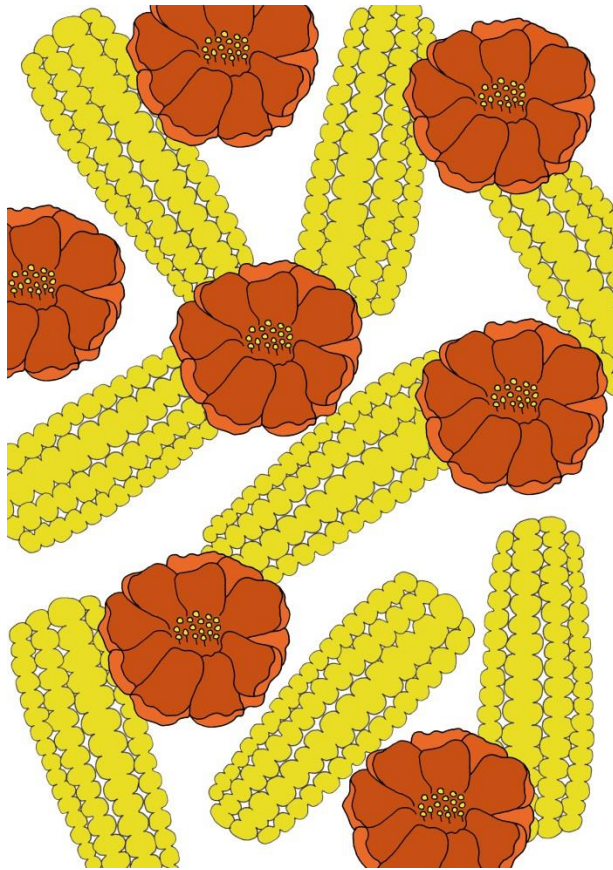

Kuva 11. Mustavalkoisia luonnoksia

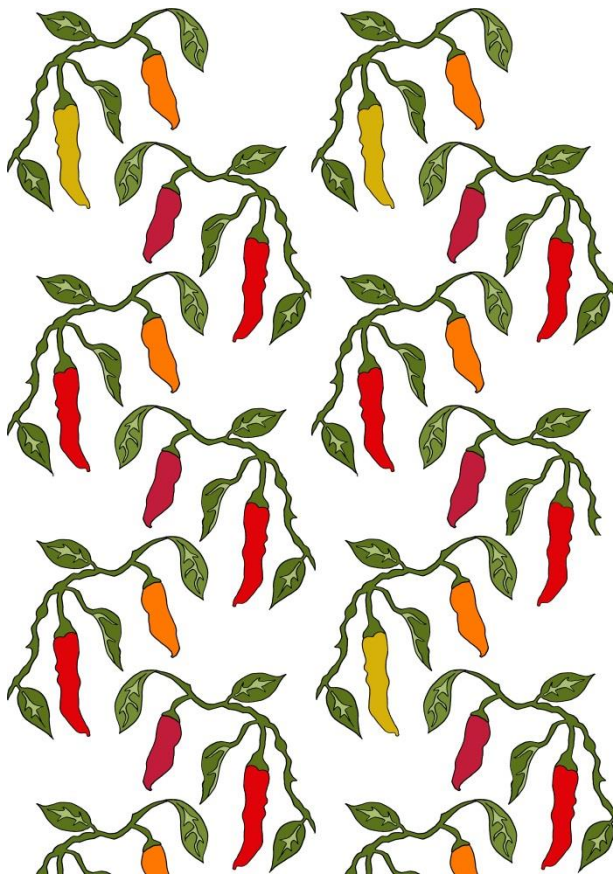
Käsinpiirrettyjen mustavalkoisten luonnosten jatkotyöstö tapahtui Adobe Photoshop-kuvankäsittelyohjelmalla. Aloitin skannattujen luonnosten muokkaamisen ja käsittelyn luonnosten siistimisellä, koon muuttamisella, rajaamisella ja värien vähentämisellä. Tämän jälkeen kokeilin mustavalkoisiin piirtämiini luonnoksiin erilaisia värityksiä ja sommitelmia. Kuvankäsittely ohjelma toimi hyvänä apuvälineenä skannattujen kuvien muokkaamiseen. Photoshop mahdollisti sen, että luonnoksiin oli helppoa ja nopeaa kokeilla eri värityksiä ja sommitelmia. Uusia luonnoksia syntyi kuvankäsittelyn avulla runsaasti. Osa kuvankäsittelyohjelmalla muokatuista luonnoksista on kuvissa 12.–23.

Kuva 12. Luonnos 1

Kuva 13. Luonnos 2

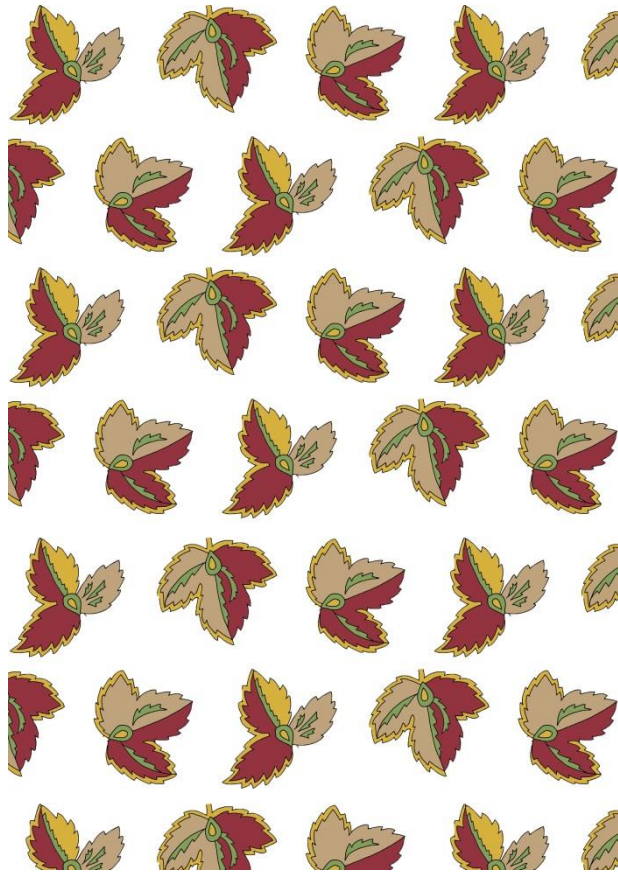
Kuva 14. Luonnos 3

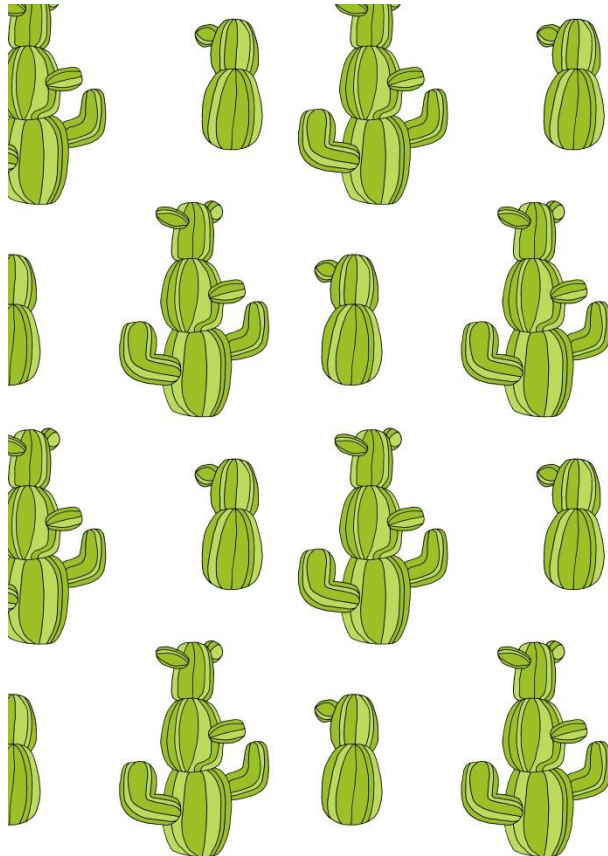
Kuva 15. Luonnos 4

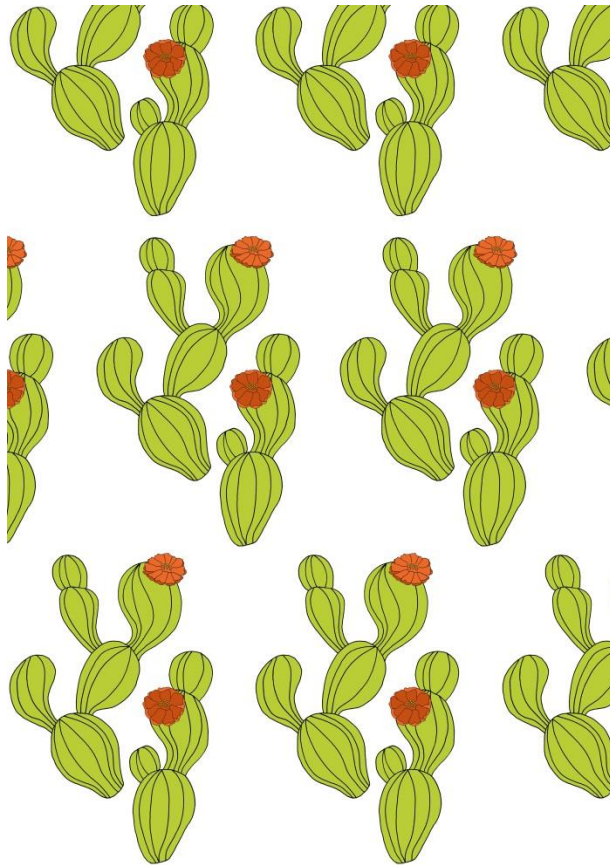
Kuva 16. Luonnos 5

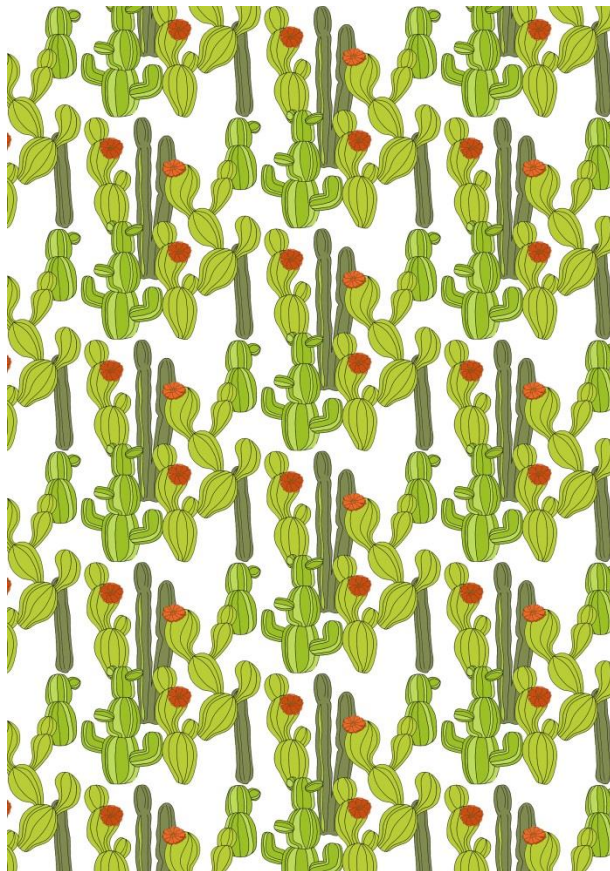
Kuva 17. Luonnos 6

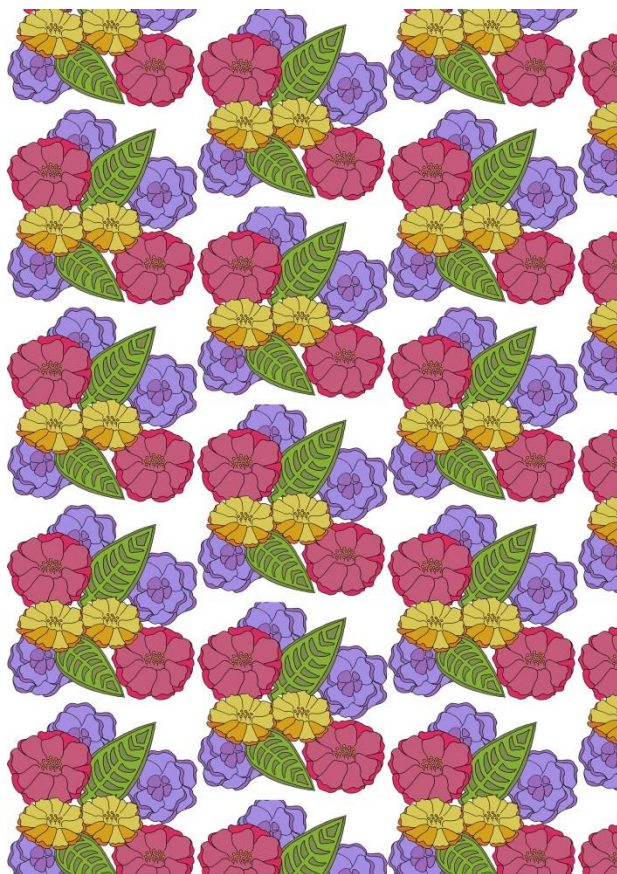
Kuva 18. Luonnos 7

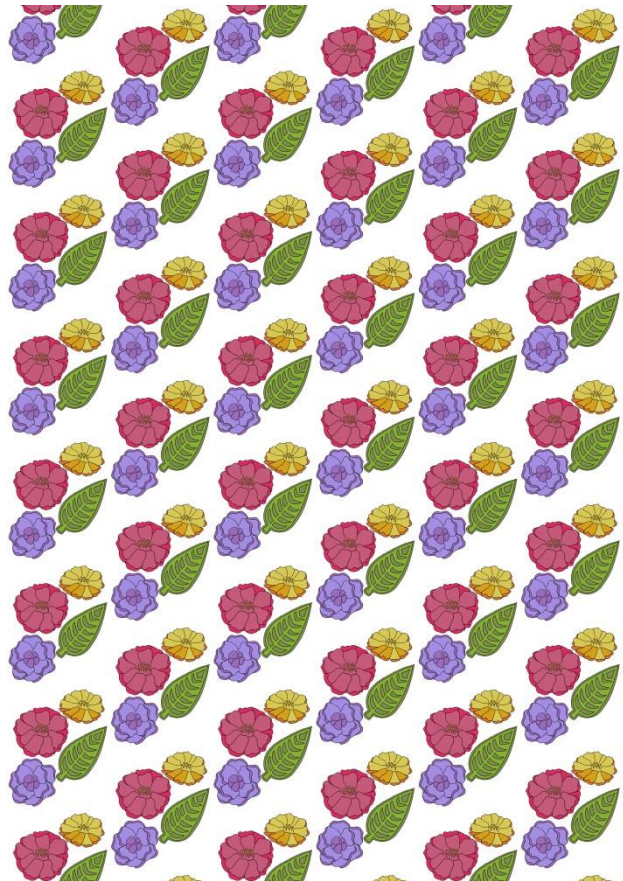
Kuva 19. Luonnos 8

Kuva 20. Luonnos 9

Kuva 21. Luonnos 10

Kuva 22. Luonnos 11

Kuva 23. Luonnos 12

Monien painokuosiluonnoksien valmistuttua sovimme välitapaamisen Fiesta-ravintoloiden yhteyshenkilön Kari Raatikaisen kanssa. Luonnokseni toimivat tapaamisessa erittäin hyvänä kommunikoinnin välineenä keskustellessani Raatikaisen kanssa, joka ei ole muotoilun- tai tekstiilialan ammattilainen. Raatikainen valitsi kuosisuunnitelmistani viisi häntä eniten miellyttävää ja Fiesta-ravintoloiden tarpeisiin ja ravintoloiden henkeen sopivinta painokuosia. Nämä viisi valittua painokuosia olivat luonnokset kuvissa 12., 13., 14., 17. ja 20. Näitä kuoseja lähdin työstämään eteenpäin annettujen toiveiden mukaisesti paremmiksi. Raatikainen ehdotti rohkeasti uusia ideoita ja kehittämisen kohteita kuosien kuviointiin, mikä helpotti omaa työtäni pyrkiä lähemmäksi toimeksiantajan toiveita painokuosien suunnittelussa. Raatikainen ehdotti esimerkiksi joidenkin kuosien kuvioelementtien yhdistämistä yhdeksi kuosiksi. Kukkaisaiheiset painokuosiluonnokset eivät olleet Raatikaisen suosikkeja, mutta hän ehdotti, että kukka-aiheita voisi kuitenkin yhdistää vähäeleisempinä jatkokehiteltäviksi valittuihin kuoseihin.

4.2 Sommittelu ja rytmi

Painokuosien kuvioinnin sommittelussa ja rytmin suunnittelussa tuli ottaa huomioon kuosimallin käyttötarkoitus eli käytetäänkö kangasta ripustettavaan verho- tai kangaskaaseen, jolloin kuosi voisi olla yhdestä suunnasta katseltava vai eri puolilta katseltavaan pöytäliinaan. Sisustuskankaiden olisi hyvä olla erisuunnista katseltavia, jolloin samaa kangasta voitaisiin hyödyntää

mahdollisimman monissa erilaisissa sisustustuotteissa. Sen lisäksi kuosin mittasuhteet piti suunnitella käyttötarkoituksen mukaisiksi, jotta painokuosit olisivat sopivan kokoisia pohjan ja kuvioiden suhteeltaan erilaisiin tekstiilituotteisiin.

Painokuosin pinnan rytmi syntyy sommitteluelementtien suunnasta ja tiheydestä välitilan ja toisten elementtien suhteen. Pinnan kuviointi voi suuntautua eli kasvaa ylös, alas, sivuille, diagonaalisesti tai kasvaa joka suuntaan. Painomalli voi kasvaa yhteen suuntaan, kuten verhojen kukkuoseissa kukat kasvavat juuret maata kohti ja kukinnot taivasta kohti. Kaksisuuntaisessa mallissa kuvioaiheita toistetaan siten, että kangas on käytettävissä esimerkiksi verhona myös ylösalaisin. Joka suuntaan vapaasti kasvavassa kuosimallissa kangas voidaan leikata esimerkiksi vaatteeksi joka suuntaan painomallin rajoittamatta kaavojen asettelua. Sommittelemalla kuvio elementtejä eri tavoin rakennetaan pysty-, vaaka- ja diagonaalilinjoihin, suoria ja diagonaalisia ruutuja sekä säännöllisiä ja epäsäännöllisiä ryhmityksiä. (Pellonpää-Forss 2009, 126.)

Painomallin sommittelu- ja rytmielementeistä rakentui pinta, josta täytyi muokata raportti eli toistuvan pinnan osa. Raportin idea on se, että kun kuosin kuvioinnin mallikertaa toistetaan useita kertoja raporttirakenteen mukaisesti, siitä syntyy jatkuva pinta. Painokuosien raporttia muokatessa oli tärkeää yrittää saada raportista sellainen, ettei mallikerta erottuisi siitä heti ensisilmäyksellä.

4.3 Värien suunnittelu

Painokuosien värien suunnittelu oli tärkeä osa työtä. Värien merkitys oli suuri jo suunnittelun alusta alkaen, koska visuaalinen tutkimus meksikolaisuudesta osoitti, että kirkkaat, eksoottiset ja syvän täyteläiset värit ovat meksikolaisen tyylin tärkeä tunnistettava piirre ja se inspiroi minua kokeilemaan rohkeita väriyhdistelmiä. Värit olivat tärkeässä roolissa myös siksi, koska Fiesta ravintolat Oy:n ruokaravintoloiden imagoon kuuluu sisustuksen meksikolaishenkinen ja kodikas värikkyyys.

Väriarinnat vaikuttavat paljon painokuosimallin ilmeeseen ja tyyliin. Väriarinnoinnilla voi korostaa haluamiaan elementtejä tai vastaavasti työntää toisia taka-alalle. Väriarinnalla tarkoitetaan värien yhteen sointuvaa yhdistelemistä. Lähiarinnalla tarkoitetaan väriympyrän lähekkäisten värien rinnastamista ja vastaväriarinnassa lähivärien arinnastaan rinnastetaan vastaväriä. Tällöin tulos on usein aktiivisempi, kuin lähivärien arinnasta. (Pellonpää-Forss 2009, 134.) Suunnittelin painokuoseihin energisen värikkäitä värityksiä ja väriyhdistelmiä. Joissakin kuoseissa käytin myös vastavärejä, mikä tuntui aluksi hurjalta, mutta vastaväriarinnasta toimi meksikolaisessa tyyliin kuitenkin oikein hyvin.

Kuva 24. Värien suunnittelussa syntynyt värikartta

5 KUVALLINEN KYSELY RAVINTOLAN ASIAKKAILLE

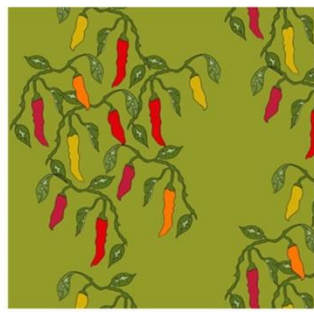
Teetin kuvallisen kyselyn Hämeenlinnan meksikolaiseen Pancho Villa ruokaravintolaan, joka kuuluu Fiesta ravintolat Oy:n ravintoloihin. Kuvallisen kyselyn ideana oli saada ravintolan asiakkaiden mielipiteitä suunnittelemani ravintolatekstiilien painokuoseista ja asiakkaita miellyttävistä väreistä, jotka heidän mielestään sopisivat parhaiten meksikolaishenkiseen ravintolaan. Kyselylomakkeet laitettiin ravintolan tiskille asiakkaiden vastattavaksi yhdeksi päiväksi. Tarkoituksena oli, että asiakkaat voivat vastata nopeaan ja rentoon pikkukyselyyn ruokatilaustaan odotellessa tai lounasaikaan tiskiltä tehtävän tilauksen yhteydessä ja palauttaa lomakkeet myöhemmin ravintolan tiskille palautuslaatikkoon tai tarjoilijalle. Kyselylomakkeissa oli kuvat kuudesta suunnittelemani painokuosista. Ravintolan asiakkaat saivat merkitä rastiin lomakkeeseen heidän mielestään meksikolaishenkiseen ravintolaan sopivimman ja esteettisesti miellyttävimmän painokuosi vaihtoehdon. Sen lisäksi kyselyyn oli liitetty kuva väriympyrästä, johon vastaajat merkitsivät heidän mielestään parhaiten meksikolaishenkiseen ruokaravintolaan sopivimpia värejä kaksi kappaletta.

Kuvallista kyselyä laatiessa tavoitteena oli suunnitella ja tehdä kyselystä mahdollisimman yksinkertainen ja selkeä vastaajille sekä mielenkiintoa herättävä, jotta mahdollisimman moni vastaisi kyselyyn. Pyrin herättämään asiakkaiden mielenkiinnon kyselylomakkeen visuaalisella ilmeellä, värikkyydellä ja kuvilla. Kuvallisen kyselyn visuaalisen ilmeen suunnittelussa piti ottaa huomioon myös kyselypaperiarkin taitto ja onnistunut graafinen tekstien ja kuvien asettelu. Jotta mahdollisimman moni vastaisi kyselyyn, tein myös ravintolan seinille kiinnitettäviä mainoksia kyselystä ja houkutteena vastaamiseen oli myös kaikkien vastanneiden kesken Pancho Villan ruokalahjakortin arvonta.

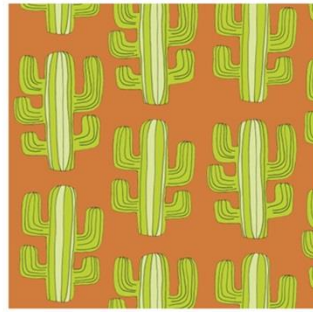
Kyselyn tulosten avulla toivoin saavani tietoa ja mielipiteitä ravintolan asiakkailta siitä, millaiset kuosit heitä eniten miellyttävät. Värien osalta toivoin saavani tietoa siitä, millaisia värejä ihmiset toivovat ravintolaympäristöön ja millaisia mielikuvia ihmisillä on meksikolaisista väreistä. Vastausten pohjalta sain apua lopullisten kuosien ja niiden väritysten jatkokehittelyyn.

5.1 Kyselyn tulokset

Sain kuvalliseen kyselyyn vastauksia päivän aikana 51 kappaletta. Vastausten määrä riitti hyvin ravintolan asiakkaiden väri- ja kuosimieltymysten tutkimiseen. Kuvassa 24. on havainnollistettu ravintolan asiakkaiden äänten jakautuminen heidän mielestään meksikolaishenkiseen ravintolaan sopivimpiin kuoseihin. Painokuoseille saatiin yhteensä 54 ääntä. Ääniä saatiin enemmän kuin vastauksia, koska jotkut vastaajista olivat valinneet useamman kuosin. Kuvassa 25 näkyy vastaajien äänten jakautuminen kuvallisen kyselyn väriympyrän väreihin, jossa tarkoituksena oli valita väriympyrästä kaksi väriä, jotka vastaajan mielestä sopivat parhaiten meksikolaishenkiseen ravintolaan. Värit saivat yhteensä 107 ääntä. Myös värit saivat vastaajien määrään nähden enemmän ääniä, koska jotkut vastaajista olivat valinneet enemmän kuin kaksi väriä.

15 ääntä

22 ääntä

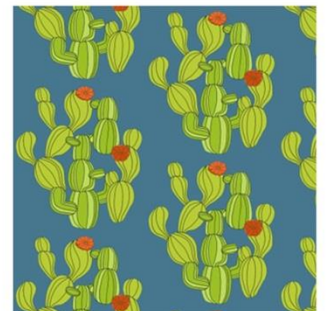
1 ääni

6 ääntä

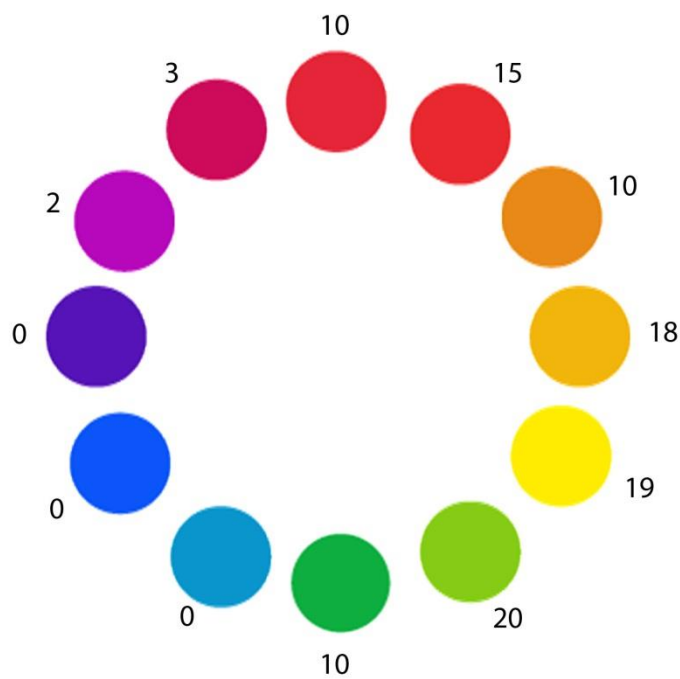

1 ääni

9 ääntä

Kuva 25. Vastaajien äänten jakautuminen kuvallisen kyselyn painokuoseille

Kuva 26. Vastaajien äänten jakautuminen väriympyrän väreille

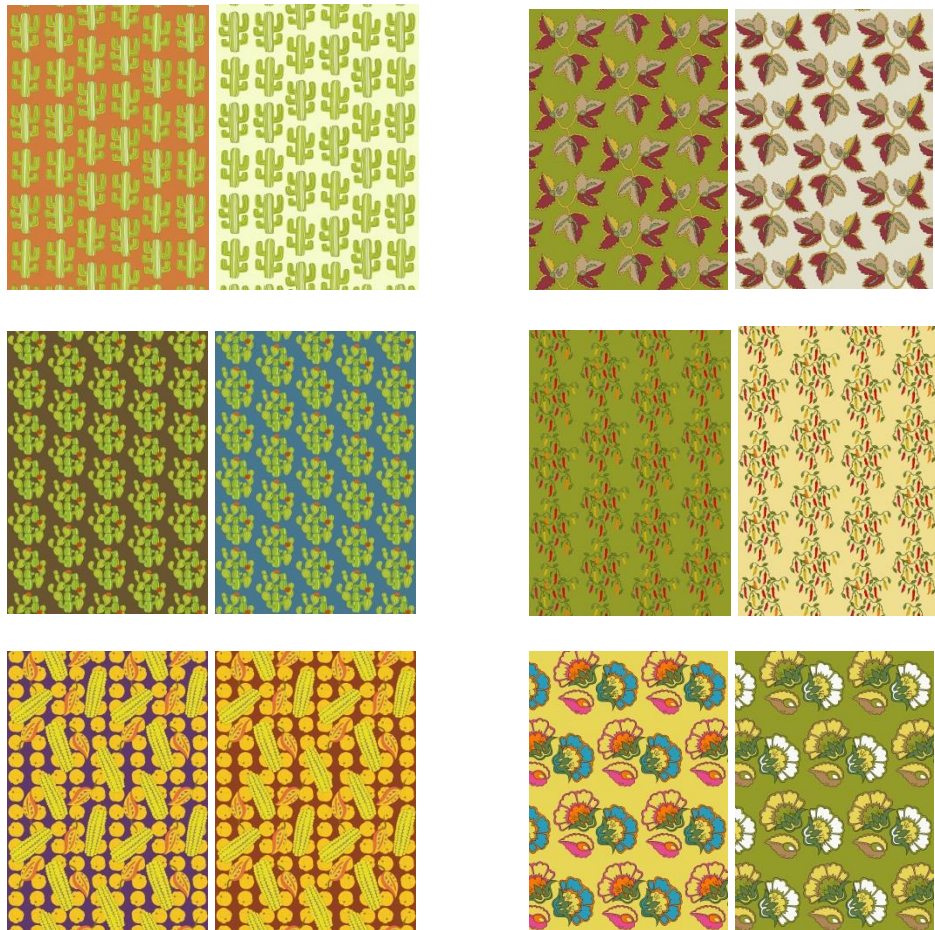
5.2 Kyselyn tulosten yhteenveto

Ravintolan asiakkaita miellytti painokuoseista eniten kaktus- ja chili aiheiset kuosit. Vähemmälle suosiolle jäivät lehti- ja hedelmäaiheet. Kyselyyn vastanneet ravintolan asiakkaat mielsivät meksikolaiseen ravintolaan sopivimmiksi väreiksi punaisen, oranssin, keltaisen ja vihreän eri värisävyt. Punaiset ja oranssit värit saivat melko tasaisesti yhtä paljon ääniä. Kirkkaankeltainen ja limenvihreä saivat vastaajilta eniten ääniä. Sinisen värisävyjä vastaajat eivät mieltäneet meksikolaisen ravintolan sisustuksen väreihin, siniset värisävyt eivät saaneet lainkaan ääniä ja lisäksi violetin sävyt saivat vain vähän ääniä.

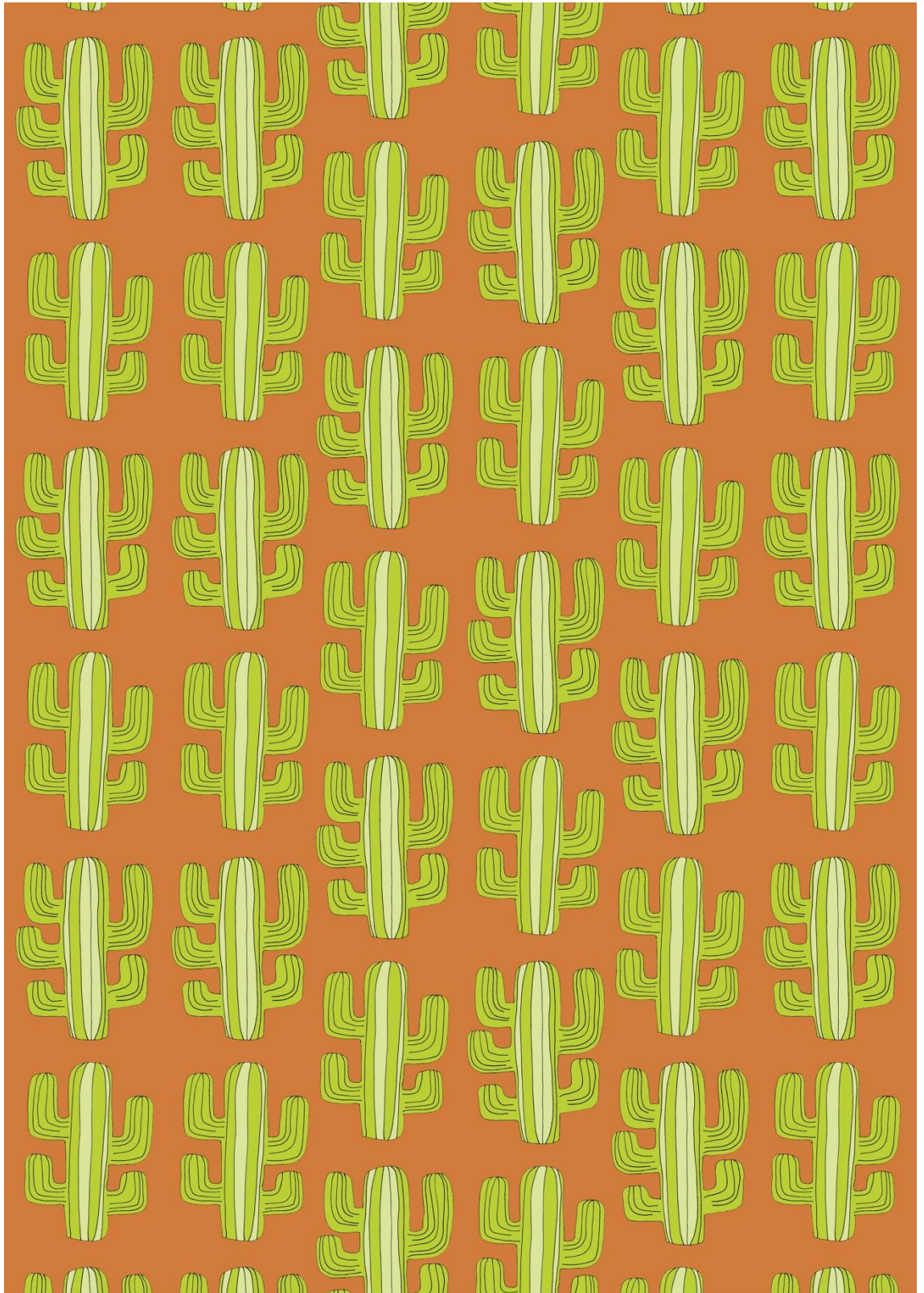
Kyselyn tulosten perusteella muutin joitakin suunnittelemani painokuoseja väreiltään ja sommittelultaan. Vaikka ravintolan asiakkaat eivät mieltäneet sinisen ja violetin värisävyjä meksikolaishenkisen ravintolan sisustuksen väreihin, värit jäivät kuitenkin kahteen painokuosiin, koska toimeksiantaja piti väreistä. Lisäksi kyselyn tulosten perusteella ei karsittu yhtään painokuosia pois, vaan vähemmän ääniä saaneiden kuosien kehittelyä jatkettiin. Sen lisäksi suunnittelin jokaiseen painokuosiin kaksi eri väri vaihtoehtoa. Väri vaihtoehtoja suunnitellessani hyödynsin tietoa ravintolan asiakkaiden värimielityksistä meksikolaisen ravintolan sisustuksessa. Väri on painetussa kankaassa se elementti, jonka katsoja rekisteröi ensimmäisenä. Suunnittelijalle väri on työväline. Suunnittelijan pitää tietoisesti unohtaa omat värimielityksensä valitessaan värejä painokuoseihin ja asettua kohderyhmän asemaan. (Pellonpää-Forss 2009, 131.) Kuvissa 27.–39. näkyvät valmiit ravintolatekstiilien painokuosit, kuosien väri vaihtoehdot ja kuvallisen kyselyn jälkeen tapahtuneet värien ja sommitelmien muutokset painokuoseissa.

6 VALMIIT PAINOKUOSIT

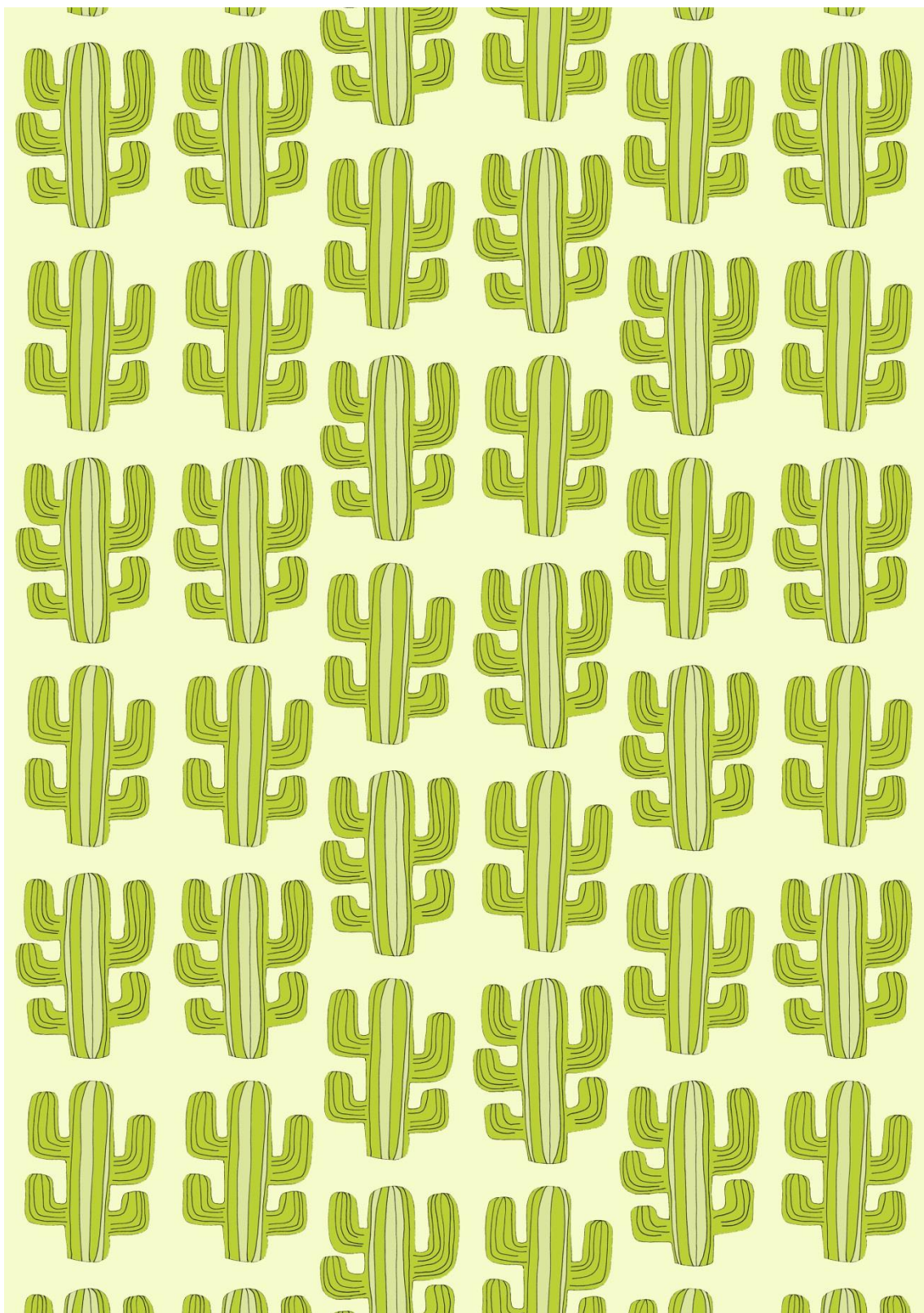
Lopulliset kuosit valittiin toimeksiantajan valintojen sekä omien päätöksieni perusteella ravintolatekstiilien painokuosimallistoon. Halusin mallistokokonaisuuden kuosien olevan riittävän erilaisia, etteivät ne kilpailisi keskenään, mutta niistä jokainen olisi kuitenkin tarpeeksi mielenkiintoinen yksinäänkin käytettäväksi ravintolan tekstiilituotteissa. Valittuja painokuoseja oli yhteensä kuusi kappaletta ja niistä jokaisesta suunnittelin lisäksi kaksi väri vaihtoehtoa. Väri vaihtoehtojen ideana oli antaa toimeksiantajalle mahdollisuus valita kahdesta kuosin väri vaihtoehdosta, jotka ovat keskenään erityylisiä ja -henkisiä. Väri vaihtoehdoissa on värikkäiden kuosien lisäksi taustaväreiltään neutraalimpiakin painokuoseja, jotta energisten kuosien lisäksi vaihtoehtona on myös rauhallisia väri vaihtoehtoja. Näin painokuosien käytössä on toimeksiantajalle enemmän mahdollisuuksia yhdistellä ja käyttää painokuoseja eri tavoin ravintoloiden tekstiileissä. Suunnitellut kuosit haluttiin nimetä Fiesta ravintolat Oy:n linjan mukaisesti ja painokuoseihin sopivasti.

Kuva 27. Valmiit painokuosit ja väri vaihtoehdot

Kuva 28. Kaktus, oranssi

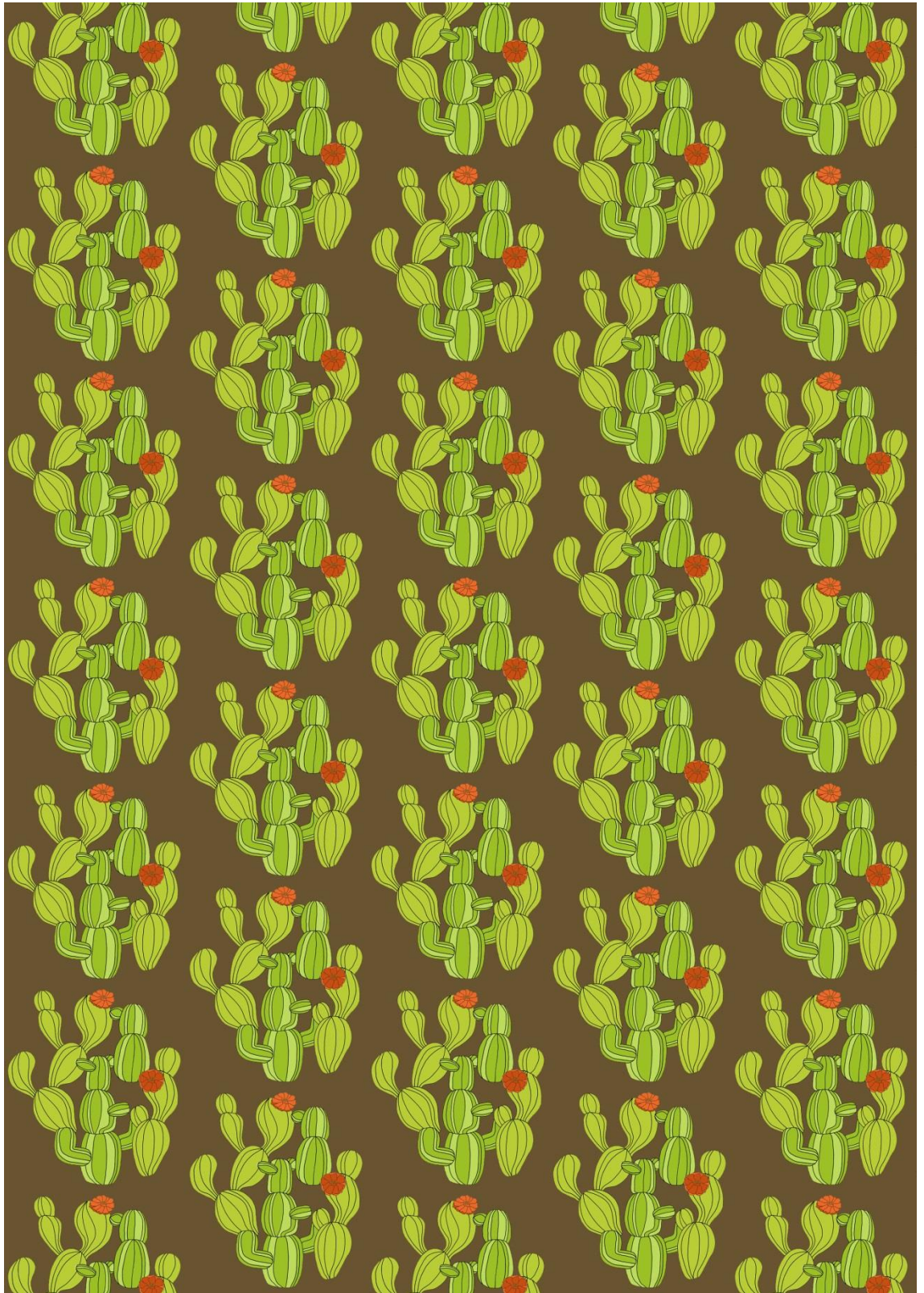
Kuva 29. Kaktus, luonnonvalkoinen

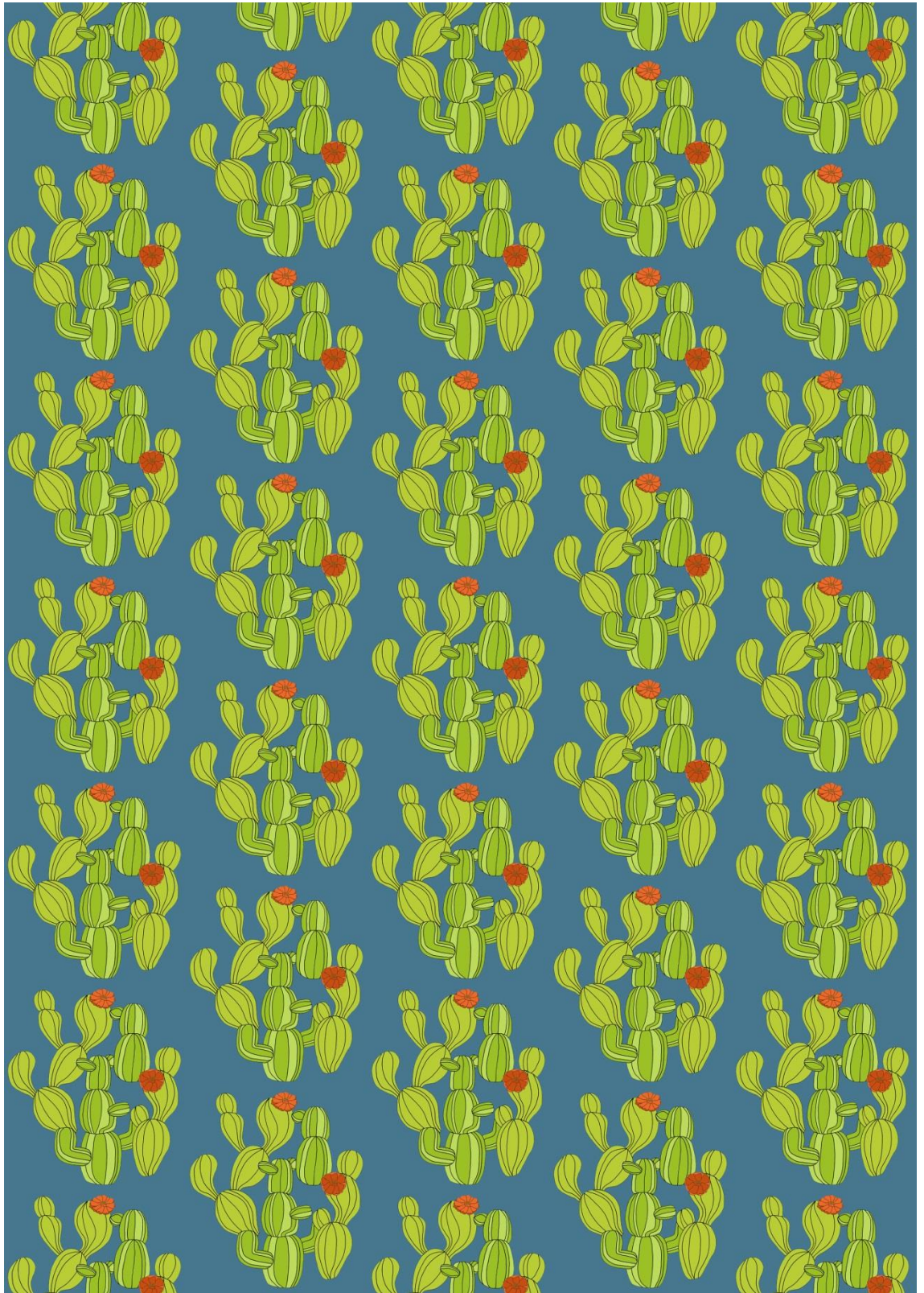
Kuva 30. Kolmilehti, vihreä

Kuva 31. Kolmilehti, luonnonvalkoinen

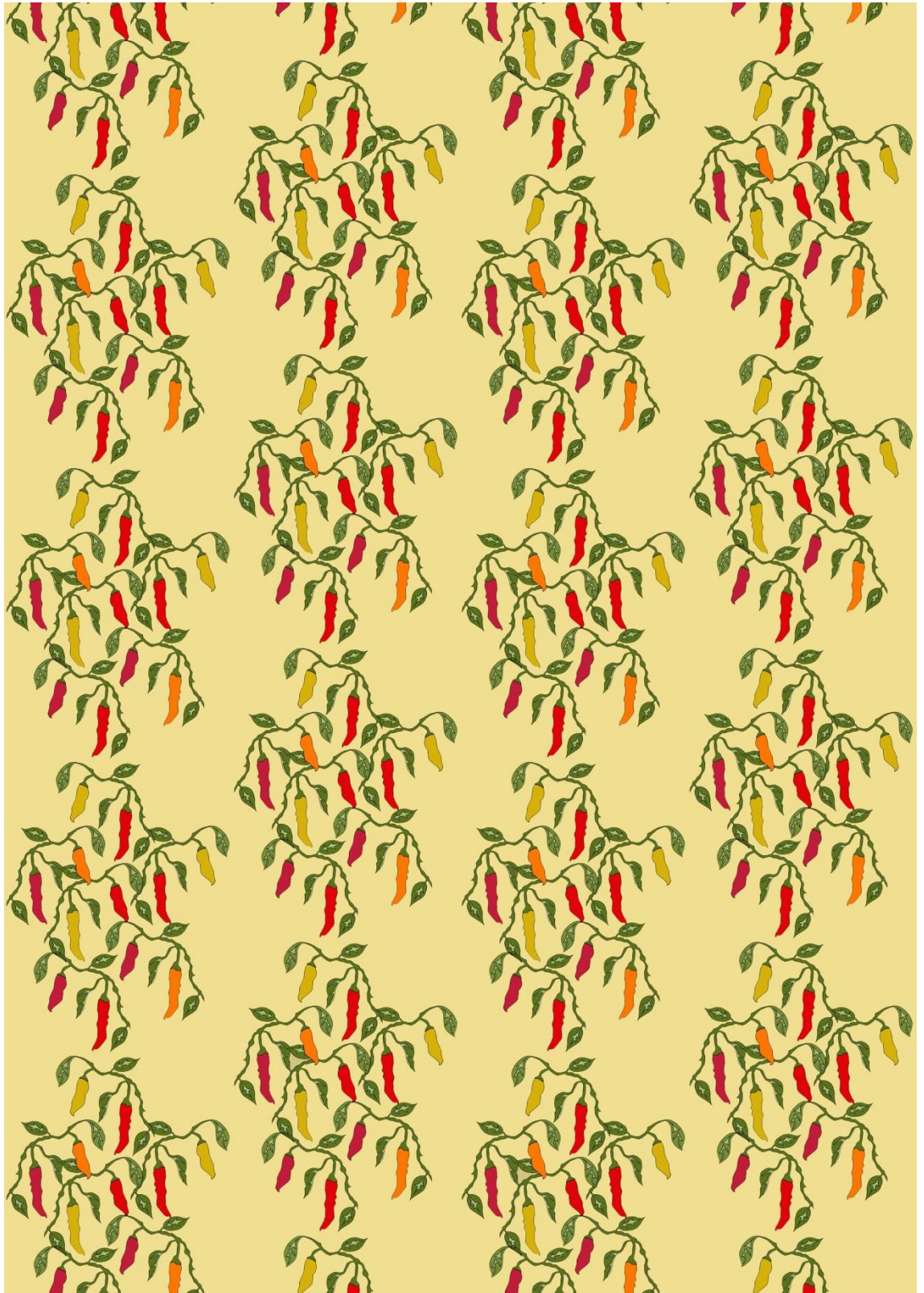
Kuva 32. Mehikasvi, ruskea

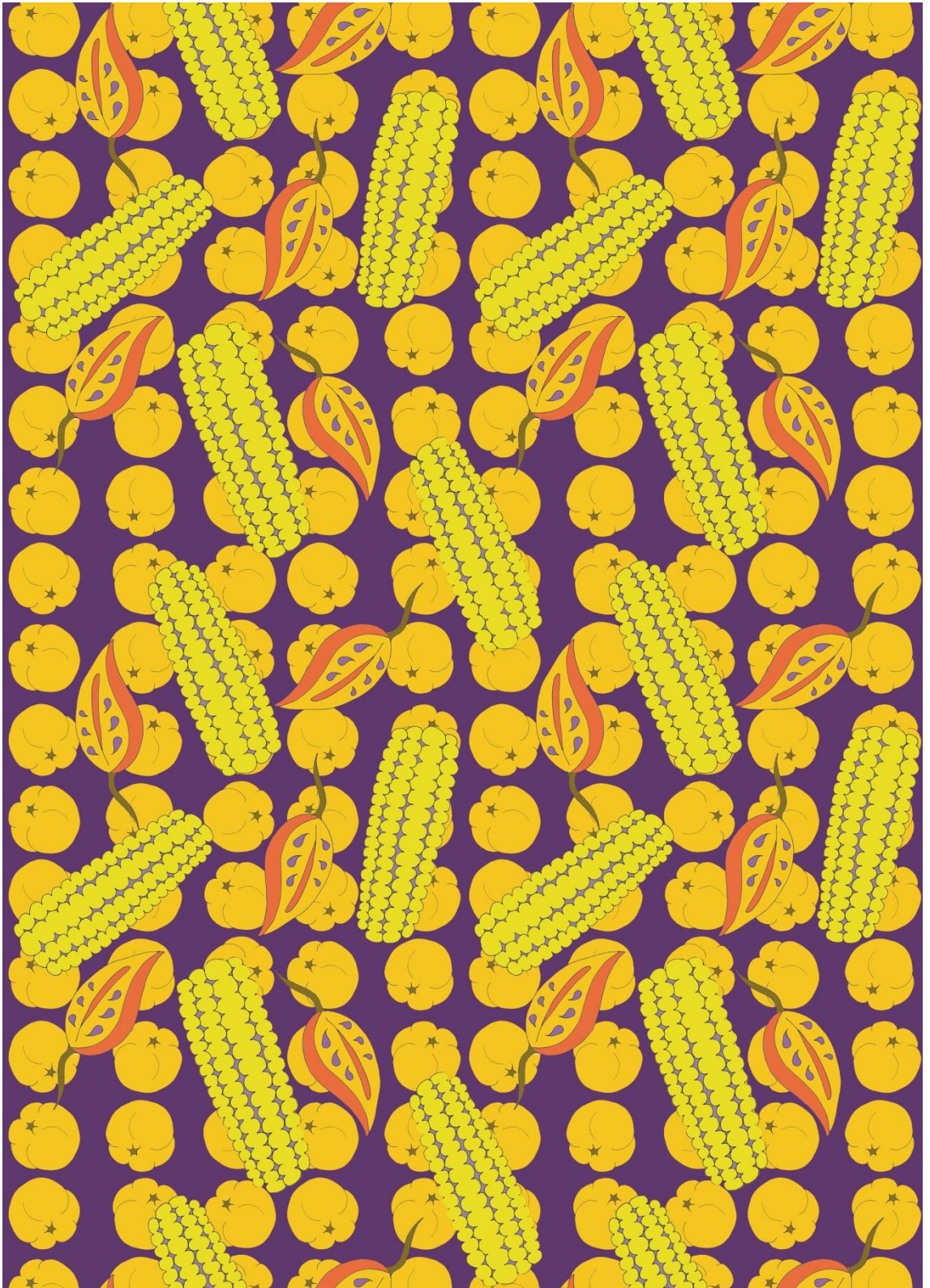
Kuva 33. Mehikasvi, sininen

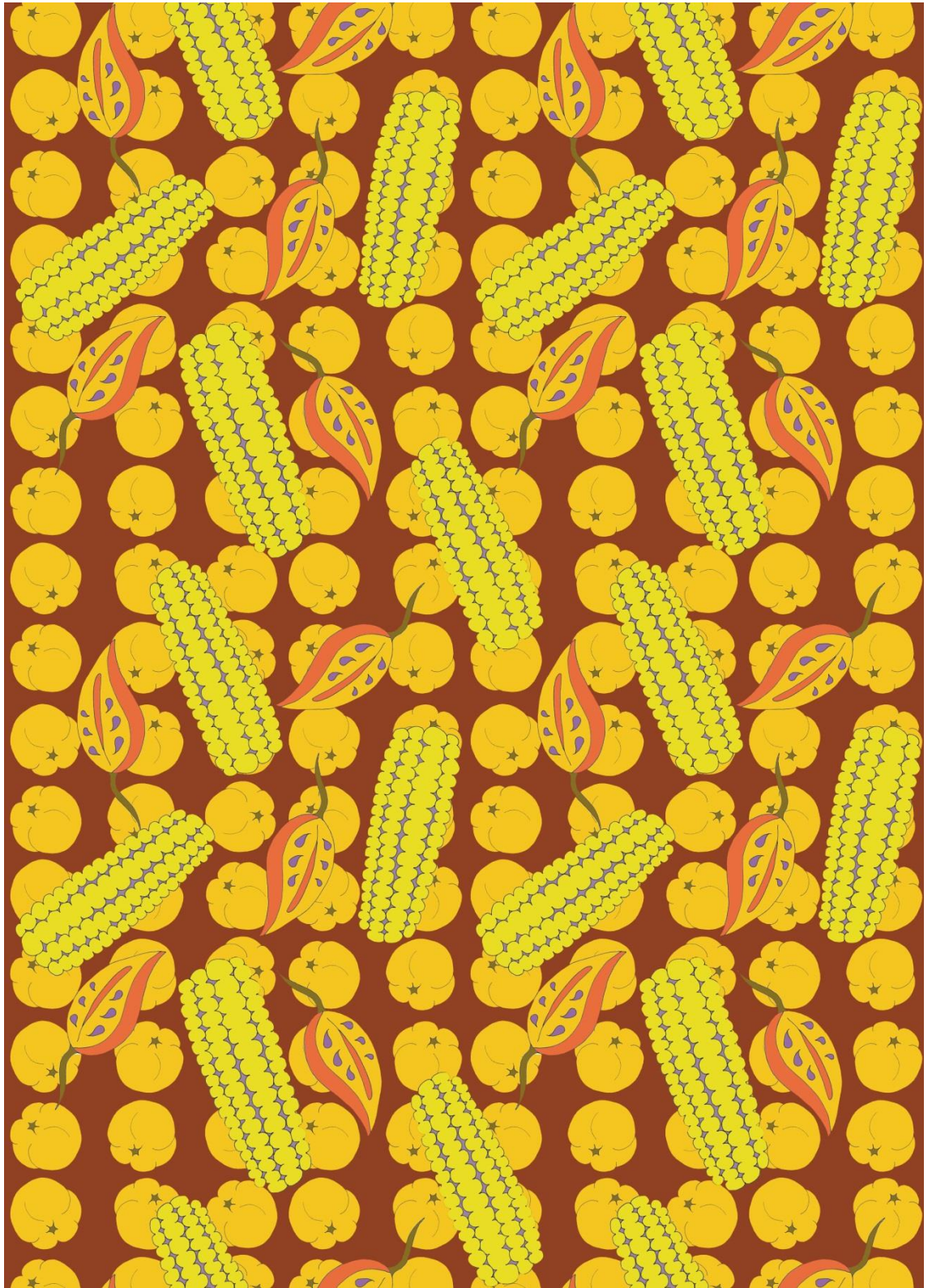
Kuva 34. Chilit, vihreä

Kuva 35. Chilit, vaaleankeltainen

Kuva 36. Tähti, lila

Kuva 37. Tähkä, punainen

Kuva 38. Dahlia, keltainen

Kuva 39. Dahlia, vihreä

6.1 Laakapaino

Laakapaino on toimeksiantajalle hyvä vaihtoehto painokuosien painatukseen. Laakapainanta soveltuu lähes kaikenlaisten mallien toteuttamiseen. Rajoituksina ovat raportin korkeus ja painovärien määrä. (Pellonpää-Forss 2009, 24.) Teollisessa laakapainannassa tasossa oleva kuviokaavio laskeutuu vaakatasossa kankaan päälle, minkä jälkeen raakeli työntää painoväriin kankaaseen kaavion avoimista kohdista. Teollisessa laakapainannassa raportin leveys voi olla painettavan kankaan koko leveys, koska kuviokaavio ylettyy painettavan kankaan reunasta reunaan. Raportin korkeus määräytyy mallin ja käytettävissä olevien painokaavioiden korkeuden mukaan. (Pellonpää-Forss 2009, 21.)

6.2 Digitaalipaino

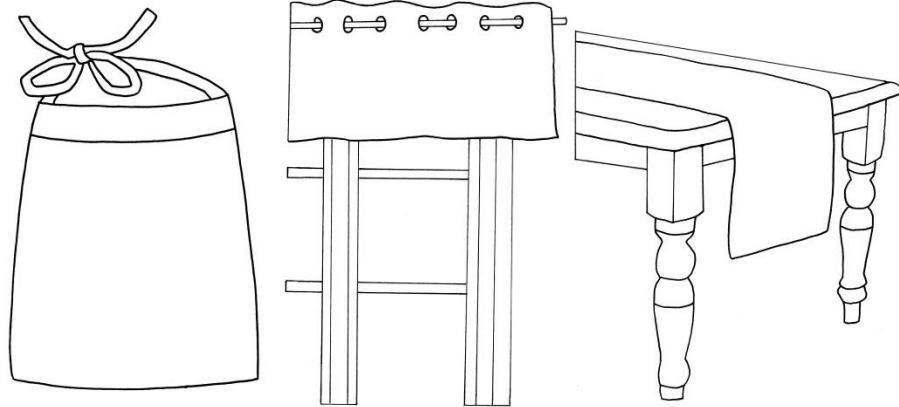
Toinen mahdollinen painotekniikka toimeksiantajalle on digitaalipaino. Digitaalisesti tulostetut tekstiilituotteet ovat hyvä vaihtoehto silloin kun painatukset sisältävät paljon painovärejä. Painokuosimalli siirtyy kankaalle yksityiskohtaisemmin kuin millään muulla tekniikalla, eikä värimäärällä ole rajoituksia. (Pellonpää-Forss 2009, 19).

Jokainen digitaalinen tietokoneella piirretty kuva, valokuva tai skannattu kuva voidaan tulostaa suoraan kankaalle. Nykyisen kehityksen ansiosta digitaalisessa painamisella voidaan tulostaa mille tahansa kuiduille ja myös kuitusekoitteille. Digitaalipainotekniikkaan ei tarvita seulaa eikä rotaatiopainossa käytettävää pyörää vaan kuosi voidaan painaa suoraan kankaalle. Samanaikaisesti tämä vähentää prosessin alkutyönkustannuksia verrattuna silkkipainoon, jossa jokaisesta väristä on valmistettava oma painokaavio. (Rehbein 2009, 3-4.)

Sekä laakapainannassa että digitaalisessa tulostuksessa painovärit kiinnitetään painoprosessin jälkeen kankaaseen korkeassa lämpötilassa ja ylimääräinen väriaine pestään pois kankaan pinnasta. Kun kankaasta pestään pois ylimääräinen painoväri, kankaan pintaan ei jää helposti halkeilevaa ja hankautuvaa väriainetta vaan väriaine on kiinnittyneenä kankaan kuitujen sisään. Tulostetut ja laakapainossa painetut kangastuotteet kestävät hyvin auringonvaloa, pesua sekä hankausta. (Printscorpio Oy. 2012.)

7 MALLINTAMINEN

Suunnittelin toimeksiantajalle esimerkkimallit valituista painokuoseista mallinnettuna ravintolan erilaisiin tekstiilituotteisiin, joissa kuoseja voitaisiin käyttää. Toimeksiantaja voi tulevaisuudessa teettää valituilla painokuoseilla painetut ravintolatekstiilit haluamiinsa tuotteisiin suunniteltuja mallituotteita apuna käyttäen. Valitsemiani tekstiilituotteita mallinnettuna painokuoseilla ovat tarjoilijan esiliina, verhokappa ja kaitaliina.

Kuva 40. Esiliina, verhokappa ja kaitaliina ilman kuoseja

Painokuosien valintaan erilaisissa tekstiilituotteissa vaikuttavat erilaiset tekijät. Tekstiilituotteen koko määrää, kuinka suuri kuviointi painokuosisa voi olla, koska liian suuret kuvioinnit eivät ole parhaimmillaan pienessä tuotteessa ja pienet kuvioinnit eivät pääse edukseen suuressa tekstiilituotteessa. Sen lisäksi on otettava huomioon painokuosin kuvioinnin suunta eli yhdestä suunnasta katseltavan tuotteen, kuten tarjoilijan esiliinan painokuosi voi olla yhdensuuntainen, toisin kuin vaikka pöytäliinan kuvioinnin olisi parempi olla jokaisesta suunnasta katseltava.

7.1 Tarjoilijan esiliina

Ravintolan visuaaliseen ilmeeseen kuuluvat sisustustekstiilien lisäksi myös työntekijöiden työasut. Fiesta-ravintoloiden tarjoilijoiden työasuihin kuuluvat vyötäröesiliinat. Esiliinoissa käytettäväksi kuoseiksi valitsin Chilit ja Kaktus-kuosit, koska molemmissa kuoseissa kuviot ovat melko pieniä, joten ne sopivat kooltaan pienempään tekstiilituotteeseen. Sen lisäksi kuosit ovat yhdensuuntaisia, joten kuviointi ei sovi tuotteeseen, jossa kuvioinnin tulisi olla monesta suunnasta katseltava.

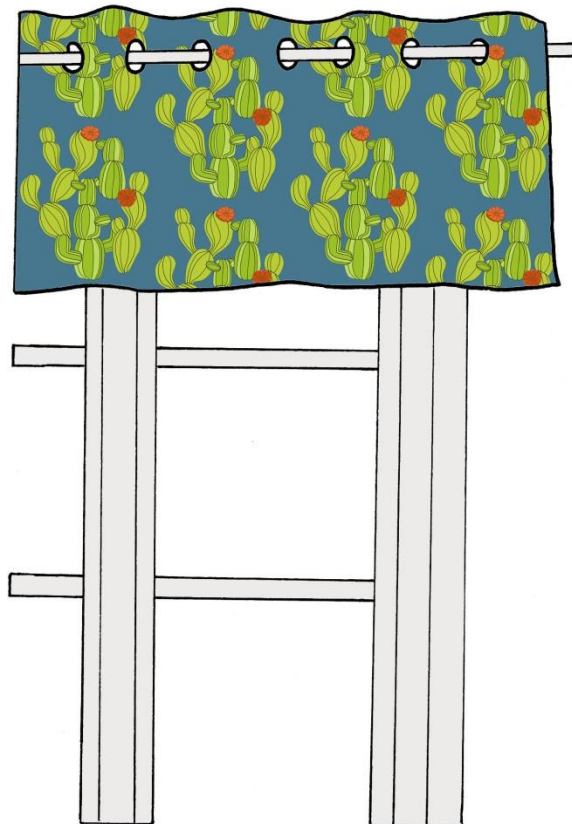
Kuva 41. Vyötäröesiliinat, Chilit ja Kaktus

7.2 Verhot

Verhot tuovat ravintolaan tunnelmaa; vähentävät valoisuutta jos ravintolaan halutaan hämyistä tunnelmaa, parantavat akustiikkaa ja toimivat näkösuojana. Ehdotukseni ravintolan verhoista olisi verhokappa, koska korkealla ikkunan yläreunassa oleva kappi on paloturvallisuuden ja puhtaanapidon vuoksi hyvä vaihtoehto. Pitkänmalliset sivuverhot ovat paloturvallisuuden vuoksi huonompi vaihtoehto, sillä pystysuorassa kankaan asennossa palo leviää nopeammin kuin vaakasuorassa. Sen lisäksi verhokappi sopii paremmin ravintolaan, koska se suojaa ylhäältä tulevalta auringon valolta, mutta ei peitä liikaa valon pääsyä ravintolan tiloihin. Verhokappoissa käytettäviksi painokuoseiksi valitsin Dahlian ja Mehikasvin, koska suuret kuvioinnit kankaassa sopivat hyvin isoon tekstiilituotteeseen.

Kuva 42. Verhokappa, Dahlia

Kuva 43. Verhokappa, Mehikasvi

7.3 Kaitaliina

Kapea ruokapöydän keskellä oleva kaitaliina sopii Fiesta-ravintoloiden ruokapöytien kattaustekstiilien tyyliin, koska liinojen on oltava melko pieniä, jotta niiden pesu ja kuivaus olisi vaivatonta. Suuret koko pöydän peittävät pöytäliinat likaantuisivat helpommin, niitä joutuisi pesemään useammin ja pöytäliinaa olisi hankalampi käsitellä ja huoltaa. Kaitaliinojen malleissa on Kolmilehti ja Tähti-kuosit. Painokuosien valintaan kaitaliinoissa vaikutti kuosien kuvioinnin monisuuntaisuus eli katselija näkee kuvioinnin oikeinpäin joka suunnasta.

Kuva 44. Kaitaliina, Tähti

Kuva 45. Kaitaliina, Kolmilehti

8 RAVINTOLAYMPÄRISTÖN TEKSTILIEN VAATIMUKSET

Julkisen tilan tekstiileille on laadittu omia standardeja. Suomessa standardeja tekstiileille laatii Tevasta ry. Tevastian standardeja tarvitaan esimerkiksi kankaiden kuitusisällön määrittämiseen, turvallisuusvaatimusten varmistamiseen ja kankaiden lujuusominaisuuksien määrittämiseen ja testaamiseen. Asetetut standardit voivat olla voimassa vain yhdessä maassa, mutta useimmiten pyritään eurooppalaisiin ja kansainvälisiin standardeihin, jotka toimivat maailmanlaajuisesti. Standardit ovat luonteeltaan suosituksia ja niitä pyritään pitämään ajan tasalla nopeasti kehittyvän tekniikan mukana. Tarkastuksissa käydään läpi muun muassa, mitä muutoksia uudet menetelmät, materiaalit tai laatu-, ympäristö- ja turvallisuusvaatimukset edellyttävät standardin sisältöön. (Salmi, sähköpostiviesti 18.4.2013.)

Ravintolaympäristön tekstiilimateriaaleilla on erityisiä vaatimuksia, jotta ne toimivat käyttötarkoituksen mukaisesti ja turvallisesti julkisessa tilassa. Julkisissa tiloissa käytettävien tekstiilien tulee olla paloturvallisia ja helpohoitaisia.

8.1 Paloturvallisuus

Useimmat tekstiilit syttyvät helposti ja palo leviää tekstiileissä nopeasti. Tästä syystä etenkin julkisiin tiloihin vaaditaan paloturvallisia materiaaleja. Palosuojauksella vähennetään tekstiilimateriaalien syttymisherkkyyttä ja palon leviämistä palon alkuvaiheessa. Palosuojaus tehdään erilaisilla palosuojajainneilla. Pysyvyytensä perusteella palosuojatut tekstiilit voidaan jakaa kahteen ryhmään: pysyvästi palosuojattuihin ja ei-pysyvästi palosuojattuihin. Jälkikäsitellyine aineilla tehdyt palosuojakäsittelyt ja palosuojaviimeistykset ovat joko pysyviä ja pesuja kestäviä tai pesussa pois huuhtoutuvia. Pysyvästi palosuojatuissa tekstiileissä suojaus kestää tuotteen koko käyttöajan, kun hoito-ohjeita noudatetaan. (Ahonen, Kallonen & Ryytänen 2001, 25.) Ravintolaympäristössä ravintolatekstiilien tulisi olla pysyvästi palosuojattuja, koska siisteyden ja hygienian vuoksi tekstiilejä tulee voida pestä.

Luonnonkuituista valmistetut tekstiilit on palosuojattava viimeistyskäsittelyillä. Mutta tekokuituista valmistettujen kankaiden palosuojaus voidaan tehdä viimeistyksen lisäksi myös jo kuidun valmistuksen yhteydessä. Kankaat, joissa kuidut on modifioitu paloturvalliseksi, voivat kuitenkin muuttua paloturvallisuudeltaan, jos tuotteeseen lisätään paloturvallisuutta heikentäviä viimeistyskäsittelyjä. Finlaysonin projektiyksikön johtaja Tuija Salmi kertoo, että Finlaysonin Pro-malliston tekstiilituotteissa käytetään vain pysyvää palosuojautta, joka tehdään jo kuituun. (Salmi, sähköpostiviesti 18.4.2013.)

Julkisten tilojen tekstiilien paloturvallisuudella on tiettyjä ohjeita, määräyksiä ja vaatimuksia, koska huoneistopalot alkavat usein sisusteista. Suomessa sisäasiainministeriö on antanut ohjeet julkisten tilojen sisusteiden paloturvallisuudesta. Ohjeet koskevat julkisten tilojen verhoja, pehmustettuja istuinhuonekaluja, patjoja, vuodevaatteita ja irtomattoja. (Ahonen, Kallonen & Ryytänen 2001, 66.)

Julkisen tilan tekstiilien tulee olla paloluokiltaan hyväksytyjä. Sisustuksen tulee olla syttyvyysluokaltaan SL1, eli vaikeasti syttyvä, joillekin julkisen tilan tekstiileille syttyvyysluokaksi riittää SL2, eli tavanomaisesti syttyvä. Esimerkiksi julkisen tilan verhojen tulee olla vaikeasti syttyviä, koska verhot pystysuorana, ohuehkona materiaalina ovat hyvin herkästi syttyviä sekä kiinnitettyjä ripustusmekanismiin, kun taas julkisen tilan kattaustekstiilit voivat olla syttyvyysluokaltaan tavanomaisesti syttyviä, koska kattaustekstiilit ovat vaakapintoina ja ne ovat helposti pois otettavia. (Salmi, sähköpostiviesti 18.4.2013.) Palon syttymisen ehkäisemisen ja paloturvallisten materiaalivalintojen lisäksi tulisi materiaalien ominaisuuksissa ottaa huomioon materiaalin palamisen kuumuus ja savun sekä myrkyllisten kaasujen muodostuminen.

8.2 Helppohoitoisuus

Paloturvallisuuden lisäksi ravintolaympäristössä käytettävien tekstiilimateriaalien tulisi olla helppohoitoisia, jotta niiden kunnossapidosta ei koituisi liikaa vaivaa ravintolan henkilökunnalle. Tekstiilit eivät saisi olla herkästi likaantuvia, nyppyyntyviä tai rypistyviä. Synteettisten tekstiilien huonoja ominaisuuksia, kuten sähköistymistä ja nyppyyntymistä voidaan vähentää kuitujen valmistusvaiheessa tai erilaisilla viimeistelyksillä.

Synteettisten kuitujen ominaisuuksia voidaan muuttaa haluttuun suuntaan käyttämällä kuitujen kehuun yhteydessä erilaisia lisäaineita tai muuttamalla kuitujen rakennetta eli modifioimalla niitä. Synteettisten tekstiilien ominaisuuksia voidaan parantaa esimerkiksi antistaattiaineilla, jotka ovat itseensä kosteutta sitovia aineita. Antistaattiaineiden avulla tekstiilien sähköistymistä saadaan vähennettyä. Synteettisten kuitujen modifioinneilla saadaan valmistettua nyppyyntymättömiä tekstiilikuituja. (Boncamper 2004, 258–259.)

8.3 Tekstiilimateriaalin valinta

Julkisiin tiloihin soveltuvat monet tekstiilimateriaalit, sillä tekstiilimateriaalien luontaisia ominaisuuksia, tuntua ja ulkonäköä pystytään muuttamaan ja parantamaan erilaisilla viimeistelyksillä julkisiin tiloihin sopivammiksi. Luonnonkuiduille viimeistykset voidaan tehdä vain valmiin kankaan pinnalle, mutta tekokuitukankaalle viimeistyksen käsittelyaine voidaan lisätä raaka-aineen joukkoon jo tekokuidun valmistusvaiheessa.

Otettuani selvää erilaisista julkisiin tiloihin ja ravintolaympäristöön soveltuvista tekstiilimateriaaleista sekä niiden viimeistyksistä suosittelisin toimeksiantajalleni ravintolan tekstiilituotteisiin käytettäväksi polyesteriä kauppanimellä Trevira CS. Valitsin polyesterin, koska se sopii ravintolan erilaisiin käyttötarkoituksiin niin verhoihin kuin työntekijöiden työasuuhinkin. Polyesterillä on monia hyviä käyttöominaisuuksia. Polyesteri on luja kuitu, sen oikenevuus ja rypistymättömyys ovat hyviä, se kestää hyvin auringonvaloa ja lämpöä ja sen muoto- ja mittapysyvyys ovat hyviä. (Boncamper 2004, 282).

Trevira CS-polyesteriä käytetään paloturvallisuutta vaativissa olosuhteissa, kuten julkisissa tiloissa. Palosuojaus Trevira CS:n on saatu lisäämällä palosuoja-aine materiaaliin ennen kehruuvaihetta. Palosuoja-aine on kuidussa kiinni eikä vai kuidun pinnalla. Tästä johtuu, että palosuojaus on pysyvä, eikä se lähde pois esimerkiksi pesuissa. Trevira CS on saatavissa myös bioaktiivisena, jolloin kuituun on lisätty hopeaioneita, jotka estävät bakteerien kasvua materiaalissa. Bioaktiivinen ominaisuus säilyy kankaassa pesujen jälkeenkin. (Ahonen, Kallonen & Rynänen 2001, 45.)

9 ARVIOINTI

Opinnäytetyön valmistuttua arvioin ja pohdin omaa työskentelyäni, syntyneitä tuotoksia sekä lopputulosta työn alussa asetettujen tavoitteiden pohjalta. Lisäksi arviointiin kuuluu Fiesta ravintolat Oy:n yhteyshenkilön Kari Raatikaisen arviointi ja palaute toimeksiantona syntyneistä ravintolatekstiilien painokuoseista. Raatikaisen palautteessa on myös jatkokehitys ehdotuksia suunnittelemilleni painokuoseille. Painokuosien jatkokehitys ja yhteistyö Fiesta ravintolat Oy:n kanssa jatkuu siis vielä opinnäytetyön valmistuttuakin.

9.1 Oma arviointi ja pohdinta

Asetin itselleni työn alussa tavoitteeksi suunnitella ja työstää meksikolaishenkiset painokuosit ravintolatekstiileihin toimeksiantajan toiveiden mukaisesti eli niin, että Fiesta ravintolat Oy voisi tulevaisuudessa hyödyntää painokuoseja erilaisissa ravintolan tekstiileissä. Sen lisäksi tavoitteena oli suunnitella painokuosimallisto, joka on tyyliään, väreiltään ja hengeltään yhteensopiva kokonaisuus, joka toimii ravintolan tekstiileissä eri tavalla yhdistellen niin salin kuin keittiönkin puolella sekä työntekijöiden työasuissa.

Lopullisen painokuosimalliston kuosit ovat kuvioaiheiltaan ja väreiltään keskenään yhteensopivia ja malliston kokonaisuudesta tuli yhtenäinen. Kuosien kuvioaiheet ovat meksikolaishenkisiä ja ravintolaan sopivia. Värikytket ovat runsaan värikkäitä ja ne toimivat rohkeudestaan huolimatta harmonisesti yhdessä. Värien merkitys oli jo suunnittelun alusta asti suuri, koska tavoitteena oli suunnitella meksikolaiseen teemaan ja Fiesta ravintoloiden tyyliin sopivia aurinkoisia ja täyteläisen värikkäitä painokuoseja. Olen tyytyväinen siihen, että uskalsin ennakkoluulottomasti kokeilla rohkeita väriyhdistelmiä. Rohkeita värejä käyttämällä painokuoseista tuli värikkään näyttäviä.

Työn lopputuloksena syntyneet kuusi painokuosia, jotka muodostavat Meksiko-nimisen kuosimalliston, ovat Fiesta ravintolat Oy:lle hyödyllinen tuotos. Painokuosien avulla Fiesta ravintolat saavat nykyisiin ja tuleviin ravintoloihin uutta ilmettä, lisää värikkyyttä ja persoonallisin kuosein kuvioituja ravintolan tekstiilejä, joita on helppo yhdistellä eri tavoin useissa ravintolan eri tekstiilituotteissa. Kuoseja ja väri vaihtoehtoja on mallistossa monia. Vaihtoehdot antavat toimeksiantajalle laajat mahdollisuudet sisustaa tekstiileillä ravintolan tiloja uusien tyylien saamiseksi.

Opinnäytetyön rajaus oli selkeä ja hyvä, se palveli minua työn alusta alkaen ja jokaisessa työn vaiheessa. Rajaus selkeytti ajankäytön suunnittelua sekä kirjallisen raportin sisällön suunnittelua

Haastattelu, kirjallisuus ja havainnointi olivat hyviä ja tuottavia tiedon ja aineiston hankintamenetelmiä opinnäytetyön kirjallista raportointiosuutta varten. Keräsin tietoa koko työn etenemisen ajan, minkä jälkeen pystyin helposti kokoamaan aineistosta selkeän kirjallisen kokonaisuuden. Kirjalliseen raporttiin hankittu aineisto on tiiviisti yhteydessä opinnäytetyön

painokuosien suunnittelutyöhön. Rakensin kirjallisen raportoinnin painokuosien suunnittelun eri vaiheista luonnoksesta painokuosiksi ja julkisen tilan tekstiilimateriaalien paloturvallisuudesta, helppohoitoisuudesta ja erilaisista viimeistyksistä niiden toteuttamiseksi. Keräämäni tieto ja kirjoittamani kokonaisuus painokuosien suunnittelun vaiheista toimeksiantajalle palvelevat tulevaisuudessa alan opiskelijoita, jotka tarvitsevat tietoa painokuosien suunnittelusta tai julkisen tilan tekstiilimateriaalien vaatimuksista.

Sain ohjaavilta opettajilta suunnittelutyön aikana hyvää ja rakentavaa ohjausta, mikä auttoi painokuosien suunnittelussa. Kehityin työn kuluessa suunnittelijana ja ammatillisena osaajana työskenneltäessä yhteistyössä toimeksiantajan kanssa. Kuosien suunnitteluvaiheessa sain tehdä itsenäisiä ratkaisuja ja päätöksiä. Osasin perustella ratkaisuni sekä työstää ja kehittää suunnitelmiani toimeksiantajalta ja ohjaajilta saamani palautteen ja ohjeiden perusteella.

9.2 Toimeksiantajan palaute

Toimeksiantajan Fiesta ravintolat Oy:n yhteyshenkilö Kari Raatikainen oli tyytyväinen suunniteltuihin ravintolatekstiilien painokuoseihin. Hänen mielestään olin suunnitellut Fiesta ravintolat Oy:lle sopivia painokuoseja, jotka sopivat meksikolaiseen henkeen ja toimivat hyvin ravintolassa. Raatikaisen mukaan kaikki ravintolatekstiilien painokuosit olivat hyviä ja Meksiko-painokuosimalliston kokonaisuus on yhtenäinen. Kuoseja on tulevaisuudessa helppo yhdistellä ravintolan sisustuksessa eri tavoin. Painokuoseista toimeksiantajaa miellyttivät erityisesti Chilit, Kaktus ja Tähti.

Painokuosien jatkokehittelyyn Raatikainen ehdotti, että painokuoseja voisi tulevaisuudessa muuttaa värien avulla vieläkin räiskyvämmiksi, koska meksikolaiseen tyyliin kuuluu runsas värien käyttö. Hänen mielestään kuosien väriyhdistelmät olivat hiukan liian harmonisia. Eniten jatkokehittelyä Raatikainen toivoi Mehikasvi-kuosiin, jonka hän mielsi monimutkaiseksi ja liian moderniksi meksikolaishenkiseen tyyliin. Hän toivoi, että Mehikasvin kuviointia voisi muokata yksinkertaisemmaksi ja kuvioiden väleissä voisi olla enemmän tyhjää tilaa eli pohjaväriä, jotta kuviointi tulisi paremmin esille.

Raatikainen piti myös tarjoilijoiden esiliinoista, joihin oli mallinnettu Chilit- ja Kaktus-painokuosit. Hänen mielestään kuosit toimivat hyvin esiliinoissa. Raatikainen ehdotti, että kaikkia kuoseja voitaisiin käyttää myös erilaisissa kateliinoissa, kuten nacho- ja leipäkorien liinoissa. (Raatikainen, sähköpostiviesti 22.4.2013.)

LÄHTEET

Ahonen, E., Kallonen, R. & Ryyänen, T. 2001. Palosuojatut tekstiilit, ominaisuudet ja käyttö. Espoo: Valtion teknillinen tutkimuskeskus.

Boncamper, I. 2004. Tekstiilioppi. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulutuksen kuntayhtymä.

Pellonpää-Forss, M. 2009. Kankaanpainanta. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Rehbein, M. 2009. Digital textile printing and influence on design. Germany: Grin Verlag.

Salmi, T. 18.4.2013. Julkisen tilan tekstiilit. Vastaanottaja Hanna-Pauliina Linnero. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 20.4.2013.

Sayer, C. 2002. Textiles from Mexico. London: The British Museum Company Ltd.

Printscorpio Oy. 2012. Hyvä tietää. Viitattu 20.4.2013.
http://www.printscorpio.fi/index.php?PAGE=4&NODE_ID=4&LANG=1

Raatikainen, K. 22.4.2013. Arviointi. Vastaanottaja Hanna-Pauliina Linnero. [sähköpostiviesti]. Viitattu 22.4.2013.

KIRJALLISUUS

Bowles, M. & Isaac, C. 2009. Digital textile design. London: Laurence King.

Clarke, S. 2011. Textile Design. London: Laurence King.

Leduskrasta, I. 2010. Meksikolainen sisustus toivottaa tervetulleeksi.
http://www.soulofhome.net/fi/ajankohtaista/meksikolainen_sisustus_toivottaa_tervetulleeksi/

TAITETTAVAN KUVALLISEN KYSELYN LOMAKKEEN ETU- JA KÄÄNTÖPUOLI

Mitkä värit sopivat mielestäsi parhaiten meksikolaiseen ravintolaan?

Merkitse ympyrästä 2 väriä.

Hola amigo, osallistu kyselyyn!

Hei, olen Hämeen ammattikorkeakoulun tekstiili muotoilun opiskelija. Suunnittelen opinnäytetyönäni painokuseja meksikolaiseen ravintolaan.

Toivon vastauksia ravintolan asiakkailta Teitä miellyttävistä kuoseista ja väreistä.

Vastauksestasi kiittää:
Hanna-Pauliina Linnero

Jos haluat osallistua arvontaan, jätä tähän yhteystietosi:

Nimi:

Puhelinnumero:

Osoite:

Rastita mielestäsi sopivin kuosi meksikolaishenkiseen ravintolaan.

